Poštnina plačana v gotovini. I. izdaja ____ krat, ____ prilog Cena Din 1·—

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1·—, lanskoletne 2·—; mesečna naročnina Din 20·—, za tujino 30·—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru. Uprava Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 254 Ljubljana, sobota, dne 31. oktobra 1931 Leto II.

Sir John Simon,
voditelj angleških narodnih liberalcev

Končna potrditev liste g. Petra Živkovića

Beograd, 30. oktobra. Kasacijsko sodišče v Beogradu je 29. oktobra 1931 leta pod štev. 12665 končno potrdilo državno kandidatno listo g. Petra R. Živkovića, predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev.

To kandidatno listo priobčujejo današnje »Službene novine«.

Povratek maršala Pétaina

New Port, 30. oktobra. AN. Maršal Pétain in francoska delegacija, ki se je udeležila spominskih svečanosti o priliki stoletnice bitke pri Yorktownu, je na križarki »Duquesne Sufren« zapustila Ameriko.

Ekspoze ministra Zaleskega

Varšava, 30. oktobra. d. Danes opoldne je imel zunanjski minister Zaleski v zunanjem odboru sejma svoj napovedani ekspozé. Krivdo za današnje stanje na svetu, je izjavil Zaleski, nosi poleg gospodarskih vzrokov tudi še takozvana kriza zaupanja. To krizo povzročajo zlasti tisti ljudje, ki hočejo svet prepričati, da je mogoče odpraviti gospodarske težave samo z revizijo veljavnih pogodb ali celo s teritorijalnimi spremembami. Taka pot mora voditi do še večje katastrofe, kakor je ta, ki jo sedaj preživljamo.

Bivši nemški kancelar pri Hooverju

Washington, 30. oktobra. AA. Predsednik Združenih držav Hoover je v četrtek sprejel bivšega nemškega državnega kancelarja Cuna. Imela sta daljši razgovor o raznih vprašanjih.

Grandi poroča o svojem obisku v Berlinu

Rim, 30. oktobra. n. Zunanji minister Grandi je danes poročal predsedniku Mussoliniju o rezultatih svojega obiska v Berlinu. Fašistični listi prinašajo ponatiske člankov nemških časopisov o tem sestanku, dočim ga s svoje strani ne komentirajo, temveč samo ugotavljajo, da so bili na tem sestanku okrepljeni prisrčni stiki med obema državama.

Prva seja nemškega gospodarskega sveta

Berlin, 30. oktobra. AA. Gospodarski posvetovalni odbor je imel pod predsedništvom predsednika republike Hindenburga ter v prisotnosti predsednika vlade Brüninga in predsednika državne banke svojo prvo sejo. Hindenburg je v svojem nagovoru naglasil, da mora Nemčija z lastno močjo odvrniti vse nevarnosti, ki jo obdajajo, ter doseči sporazum z ostalimi državami v svrho rešitve svetovne gospodarske krize.

Novi španski volilni red

Madrid,, 30. oktobra. AA. Skupščina je sprejela določbe nove španske ustave o volitvah. V Španiji bodo volitve na podlagi enake, direktne, tajne in splošne volilne pravice. Volilna upravičenost gre državljanom od 23 leta naprej. Poslanska doba traja pet let.

Madrid, 30. oktobra. AA. Parlament je sprejel člen ustave, ki pravi, da lahko narod potom referenduma nastopi proti zakonu, ki ga je sprejel parlament. Izvzeti so samo ustava, dopolnilni zakoni k oblastnim štatutom, finančni zakoni in mednarodne pogodbe. Narod lahko predloži parlamentu tudi zakonske predloge, za kar je treba 15% volilcev.

Madrid, 30. oktobra. n. Cortezi so snoči sprejeli člen ustave glede volitev državnega predsednika. Prvega predsednika republike bodo volili Cortezi sami, v bodoče pa ga bo volila narodna skupščina in ravno toliko število od naroda sprecijelno izvoljenih odbornikov. Te odbornike izvoli narod pred predsedniškimi volitvami.

Konferenca centralnih bank srednje Evrope

Basel, 30. oktobra. d. Praška konferenca voditeljev srednjeevropskih centralnih bank se sestane 3. novembra. Na to konferenco so povabljene Češkoslovaška, Avstrija, Jugoslavija, Belgija, Poljska, Grčija, Nemčija, Madjarska in Romunija.

Pereče vprašanje vojnih dolgov in reparacij

Pred važnimi pogajanji med Parizom in Berlinom — Inicijativo za nov reparacijski sporazum naj bi dala Nemčija — Tudi znižanje vojnih dolgov Ameriki neodklonljiva nujnost

Pariz, 30. oktobra. n. Današnji »Temps« objavlja uvodni članek pod naslovom: »Francija v središču svetovne odgovornosti,« v katerem piše: Naj gre za kredite ali za varnost, v obeh slučajih ni mogoče zboljšanje poprej, dokler se ne vzpostavi medsebojno zaupanje. **Glavni element tega zaupanja je zboljšanje nemško-francoskih odnošajev.** Toda predpogoj zbližanja obeh držav je izpopolnitev garancij, ki jih je zahteval Laval.

Berlinski dopisnik istega lista piše v zvezi z včerajšnjo sejo nemške državne vlade, na kateri se je razpravljalo o rezultatih sestanka v Washingtonu, da Nemčija želi postopati samo v sporazumu z ministrskim predsednikom Lavalom. Radi tega bo v sredo nemški poslanik von Hösch posetil Lavala. V danem trenutku je Nemčija pripravljena, da v smislu členov 119 in 120 haaškega sporazuma predloži presojo svojega gospodarskega položaja konzultativnemu odboru mednarodne banke za reparacije.

V berlinskih političnih krogih med tem prevladuje prepričanje, da se z ozirom na težko krizo, ki vlada v Nemčiji, ne more ostati pri enostavni reviziji zaščitnih plačil, temveč je nasprotno potrebna revizija vseh reparacij. **O tem predmetu se bodo prihodnji teden vršili dogovori med Berlinom in Parizom na eni ter med Berlinom in ostalimi na reparacijah zainteresiranimi državami na drugi strani.**

Newyork, 30. oktobra. n. »Harald Tribune« poroča na podlagi informacij z najverodostojših mest, da ameriška vlada želi, **da Nemčija brez obotavljanja prevzame inicijativo za spremembo reparacijskega sporazuma na temelju odredb Youngovega načrta. Obenem se zatrjuje, da se bo poizkušalo izvesti redukcijo vojnih dolgov na temelju plačilne sposobnosti posameznih držav brez ozira na odpor kongresnih krogov v Ameriki.** Član kongresa in predsednik bankovnega odbora Fadden je imel snoči govor, v katerem je ostro kritiziral washingtonske dogovore med Lavalom in Hooverjem, na temelju katerih je Francoska pripravljana, da plasira Youngove obligacije v iznosu 2 milijard, čeprav jih je Amerika Evropi odstopila.

Pariz, 30. oktobra. n. Bivši član Youngovega odbora in direktor Morganove banke Thomas Lamont je izjavil dopisniku »Matina«, **da je po njegovem mnenju najbolje, da se Nemčija direktno sporazume z Francijo. Samo na ta način bo mogoča rešitev reparacijskega vprašanja enkrat za vselej.** Nemčija naj pride s konkretnimi predlogi in naj ponudi Franciji kupnino anuitet v iznosu od kake milijarde mark. Ako pride do sporazuma med obema državama, se bo sigurno tudi Amerika sporazumela z Evropo glede vojnih dolgov.

London, 30. oktobra. n. V »New Cronicle-ju« piše sir Walter Leyton: Nemčija je sicer dosegla znaten izvozni previšek, vendar to še ni dovolj, da plača svoje dolgove. Radi nemške konkurence grozijo tudi druge države s protiukrepi. Mednarodni dolgovi so sedaj tako veliki, da njih odplačevanje ogroža vse obstoječe trgovske vezi. Niti eni državi-dolžnici ni mogoče z lastno močjo rešiti problem odplačevanja. **Ni druge rešitve kot da upniške države sprejmejo način odplačevanja v robi ali pa, da znižajo svoje terjatve.**

MacDonald sestavlja novo narodno vlado

Formalna demisija vseh ministrov — Nova vlada bo štela zopet dvajset ministrov — Svečana otvoritev parlamenta se bo vršila 20. novembra

London, 30. oktobra. AA. Vsi ministri so formalno demisijonirali. Tako ima ministrski predsednik možnost, da po svoji volji izbere svoje sotrudnike. MacDonald se je že posvetoval z nekaterimi svojimi tovariši. Včeraj popoldne je predsedoval seji ministrskega sveta.

»Times« napovedujejo, **da bo nova angleška vlada imela 20 ministrov. List zahteva, naj bo novi kabinet enoten in ne samo zbirka raprezentativnih osebnosti.** Časopis nadaljuje, da bo zahtevalo uravnovešenje trgovinske bilance veliko dela. Vlada bo morala v prihodnjih mesecih sklicati več konferenc z domijoni in z drugimi državami. Glede oživljenja imperijalne trgovine poročajo, da bo kanadski ministrski predsednik ponovil povabilo na imperijalno gospodarsko konferenco v Ottawi, ki se sestane prihodnje leto.

Gospodarski krogi pozdravljajo to konferenco. Predsednik imperijalne zveze trgovinskih zbornic je včeraj dejal, **da je sedanji čas zelo ugoden za obnovo razprav o konsolidaciji gospodarske enotnosti Britskega imperija.**

Ministrski predsednik MacDonald se kljub velikim naporom zadnjih tednov počuti zelo dobro. Danes odpotuje v Chequers, kjer ostane preko nedelje.

Kralj bo otvoril parlamentarno zasedanje 10. novembra. Kraljevskemu sprevodu iz westminsterske palače v parlament bodo prisostvovale velike množice. Dne 11. novembra se kralj udeleži spominskih slavnosti ob priliki premirja pri grobu neznanega vojaka.

London, 30. oktobra. AA. Iz Ottawe poročajo, da je kanadska vlada predložila takojšnje sklicanje gospodarske konference angleškega imperija. Konferenca naj se sestane v toku leta 1932.

London, 30. oktobra. AA. V dveh škotskih volilnih okrajih sta izvoljena 2 poslanca nacijonalne liberalne stranke.

Število vladnih poslancev je s tem naraslo na 557.

Opozicija šteje 55 poslancev.

3 izidi še niso znani.

London, 30. oktobra. AA. Zadnje tedne se je gospodarski položaj industrije zelo izboljšal. Brezposelnost je zelo padla. Velike zapadne železnice poročajo, da je železniški promet zelo oživel. Posebno veliko izboljšanje se opaža v bombažni, jeklenl industriji, v predilnicah volnenih odej, v tovarnah cinkovih plošč in v drugih industrijah. Mnogo tovaren, ki so omejile obrat za polovico, so popolnoma zaposlene. Iz inozemstva so dobile veliko naročil. Pri tovarni »Tornycroft« so naročili iz Kaira več avtobusov. Pri tovarni Henderson v Aberdeenu so naročile indske zapadne železnice več električnih žerjavov na kolesih.

London, 30. oktobra. AA. Kralj sprejel Snowdena v avdijenci v buckinghamski palači.

London, 30. oktobra. n. Vodje vladne stranke dobivajo iz vseh strani častitke. Kralj Alfonz, ki se nahaja ta čas v Londonu, je bil med prvimi, ki so posetili MacDonalda in mu čestitali. Novoizbrani parlament bo imel prvo sejo v torek, dne 3. novembra. Na tej seji bo izvoljen predsednik spodnjega doma. Svečana otvoritev parlamenta s kraljevim govorom pa se bo vršila dne 10. novembra.

Novi zapletljaji na Daljnem vzhodu

Japonski korak v Moskvi — Pomirjevalna izjava sovjetske vlade

Moskva, 30. oktobra. AA. Tas poroča, da je japonski poslanik v Moskvi obiskal pomočnika sovjetskega komisarja za zunanje zadeve ter zaprosil ob tej priliki za pojasnila o glasovih, ki se širijo v Mandžuriji, da so Sovjeti sklenili podpirati kitajskega generala Mao. Japonski poslanik je dodal, da ti glasovi vznemirjajo Japonsko, in izjavil, da bo Japonska v primeru, da sovjetske čete zasedejo vzhodno kitajsko železniško progo, poslala vojaške oddelke, da zaščitijo progo Taonan-Cicikar.

Pomočnik sovjetskega komisarja za zunanje zadeve je izrazil japonskemu poslaniku začudenje povodom razširjenja teh vesti ter dejal, da se med kitajskimi četami ne nahaja noben sovjetski instruktor **in da Sovjetska Rusija ne vzdržuje nobenih zvez v Mandžuriji ter da spoštuje mednarodne pogodbe s Kitajsko.** Dodal je, da bi bila politična ali vojaška okupacija vzhodno-kitajske železnice tudi pod izgovorom podpore v nasprotju z miroljubno politiko Sovjetske Rusije in interesi svetovnega miru.

Mukden, 30. oktobra. AA. — Japonska armada v Mandžuriji je včeraj porazila v bližini Čenčiatuna in Čupingkaja četo 1000 kitajskih roparjev. V boj je poseglo tudi topništvo. Roparji so imeli 100 mrtvih in 200 ranjenih.

Šanghaj, 30. oktobra. AA. Kitajska nacijonalna vlada je odbila predloge raznih organizacij, naj bi priznala sovjetsko vlado. General Čangkajšek je izjavil, da mora Kitajska dobiti jamstva, da Rusija ne bo vodila propagande in da ne bo podpirala komunistov na Kitajskem.

Pariz, 30. oktobra. AA. Briand je imel daljši sestanek z japonskim poslanikom Jošozavom o položaju v Mandžuriji.

Energične mere proti upornikom na Cipru

London, 30. oktobra. n. Minister za kolonije Thomas je poslal guvernerju Cipra novo depešo, v kateri pravi, da je bil kralj zelo neugodno prizadet od vesti, da so uporniki zažgali guvernerjevo palačo in da so voditelji upora ljudje, ki so še pred kratkim prisegli zvestobo angleški kroni. Minister obeta guvernerju vso pomoč, da zatre upor, ker vlada ne bo trpela niti najmanjšega nereda več ne sedaj ne v bodočnosti.

Gradnja motornih ladij

London, 30. oktobra. AA. Po podatkih »Lloyd Registra« se je gradnja motornih trgovinskih ladij zelo povečala. Odstotek motornih ladij na svetu se je povečal od 50 na 69%. Od 1,734.000 ton so zgradili 1,213.000 motornih ladij. Od 557 novih motornih ladij so jih zgradili v Anglji 223.

Nova vas Medvedje selo

Beograd, 30. oktobra. l. Predsednik ministrskega sveta in minister za notranje posle je odločil, da se v občini Sv. Peter na Medvedjem selu, srez Šmarje-Rogatec, oni del vasi Kristan vrh, ki ga narod naziva »Medvedje selo«, izloči kot samostojen kraj pod imenom Medvedje selo.

Obsodba makedonstvujuščih v Sofiji

Sofija, 30. oktobra. AA. Sofijsko okrožno sodišče je izreklo danes sodbo v procesu proti morilcem uglednega mihajlovista Jordana Čurkova. Sodišče je obsodilo Trajka Miladinova na 15 let robije in 20 let izgube časnih državljanskih pravic, Ilijo Kosturkova pa na dosmrtno robijo. Istočasno sta bila morilca obsojena na plačilo 50.000 levov kot odškodnino rodbini ubitega Čurkova.

Noblova nagrada za medicino

Stockholm, 30. oktobra. AA. Letošnja Noblova nagrada za medicino je bila podeljena Otonu Warburgu za odkritje dihalnega fermenta.

Dotok zlata v Nizozemsko

Amsterdam, 30. oktobra. AA. Nizozemska narodna banka je pozvala amsterdamske banke in bankirje, naj prijavijo, kolikšne so njihove zaloge zlata v depojih. Narodna banka želi imeti pregled nad zlatimi zalogami privatnikov, ki so zadnje dni s pošiljatvami iz Amerike močno narasle. Pokritje novčanic, ki je znašalo prejšnji teden 77·5%, je poskočilo na 80·6%.

Resna beseda našim Primorcem v Jugoslaviji

Veliko tisoč Primorcev je našlo svojo drugo domačijo v Jugoslaviji, kjer so postali državljani svobodne države in so poklicani tudi na volišče 8. novembra, da bi tako sodelovali ob novem delu za bodočnost svoje nove domovine. Ker vem, da prihajajo tudi do mojih dragih ožjih rojakov sirenski glasovi, ki jih vabijo, da bi se ne udeležili teh važnih volitev, zato se oglašam s tem pozivom in jih rotim: **Primorci, v nedeljo 8. novembra — vsi na volišča!**

Domišljujem si, da sem za ta klic najbolj opravičen med vsemi starejšimi primorskimi politiki in upam, da ga bodo moji dragi rojaki tudi upoštevali. Že polnih petdeset let sem v vrtincu političnega in kulturnega delovanja primorskih Slovencev, a od leta 1889. dalje sem bil pognan naravnost v ospredje našega narodnega in gospodarskega napredovanja.

Takoj na dan mobilizacije 1914. so me zaprli zaradi mojega delovanja med primorskim narodom, in vlačili so me po raznih jetnišnicah in internacijah, končno so me aprila 1917. konfinirali na Dunaju. Čez tisoč dni imam vseh teh ljubeznivosti avstrijske policije in soldateske. — Ali ko sem se nastanil na Dunaju in se moral vsak teden javiti policiji, sem takoj začel misliti na svoje drage Primorce, ki so bili raztreseni begunci po vseh možnih deželah stare monarhije. Na Dunaju sem ustanovil **»Osrednji odbor za begunce«**, kjer sem imel v evidenci do 62.000 rojakov. Silno veliko dobrega smo storili za nje iz tega odbora. Lahko rečem, da so **naši rojaki dobili na milijone kron zastanih begunskih in vojaških podpor**, in veliko število naših vojakov smo oprostili vojaške službe pod pretvezo — obnove Primorja...

In po polomu stare monarhije sem poskrbel, da sem spravil begunce bodisi domov ali v Strnišče pri Ptuju, kjer so bili z vsem dobro preskrbljeni, dočim bi v prejšnjih taboriščih stradali. Zaostalim beguncem, ki so bili nastanjeni po raznih deželah na kmetih in so imeli polja v najemu, pa sem pošiljal z Dunaja begunske podpore. Naj izdam dejstvo, da nad 40.000 kron teh podpor mi ni nihče povrnil.

Veliko tisoč teh beguncev je zdaj v Jugoslaviji v raznih položajih, in meni se zdi, da jim ne bom preveč vsiljiv z nasvetom, ako jih zdaj **nujno rotim, naj 8. novembra storijo svojo narodno dolžnost do države**, ki jih je sprejela v svoje okrilje. — Vabljivi glasovi jih odvračajo od volitev, jaz pa pravim: **Rojaki Primorci, vsi do zadnjega na volišča!**

Svoje stališče do Jugoslavije in njenega notranjega političnega življenja sem že večkrat označil in jasno povedal tudi svojim starim prijateljem iz Primorja, namreč: Mi Primorci nimamo nikakega razloga, da se vrivamo v strankarske borbe v Jugoslaviji. Svoj čas sem ob nekih volitvah dosledno svojim načelom klical rojakom po vseh krajih in kotih Jugoslavije: Ljubi rojaki, mi imamo vse težjih bolečin in hujših skrbi nego so vse tiste, ki jih propovedujejo razni strankarji, mi imamo svoje oči obrnjene tja preko, kjer pol milijona naroda trpi silne muke ... in te naj bi mi po možnosti hladili, prinašali tolažbe, bodrila, da ne obupajo. Naš »sacro egoismo« je umljiv in opravičljiv, ako rečemo: mi se ne vtikamo v strankarske boje, (dokler so stranke živele in delovale), mi gremo z — močnimi, ki nam lahko v sili potrebe pomagajo... »Nie chonorowo, ale zdorowo«, pravi Poljak, a nam nihče zameriti ne sme, ako se tudi mi tega gesla oprijemljemo. Tako je delal vedno židovski narod, ki je raztresen po vsem svetu, in dobro je jadral skozi stoletja in celo tisočletja.

Zdaj pa, ko ni več strankarskih bojev — o kolika je škoda, da ni bilo tako že od početka! — je naš položaj toliko bolj lahek in jasen: **mi gremo na volišča, kamor nas kliče modri vladar države, ki nas je bratski sprejel v svoje vrste, gremo in volimo tako, da** bo imel kralj v bodoče dobrih sodelavcev pri nadaljnji izgradbi države. Ni naša naloga, da mi razmišljamo, ali je prav tako ali bi bilo bolje kako drugače, o tem naj si belijo glave drugi; naša naloga pa je edino ta, da aktivno sodelujemo in ne sedimo ravnodušno doma, ko se ustvarja v Jugoslaviji prehodna doba v povsem moderno državno življenje. Kdaj bo pravi čas, da se državni aparat postavi na docela demokratsko in parlamentarno podlago po načelih, ki veljajo za višek državljanske modrosti, to ni naša naloga, da o tem razpravljamo in morda odločamo. Mi pojdimo na volišča 8. novembra in volimo postavljene kandidate, saj je celo med temi izbira jako velika.

Rojaki, volilci, slušajte svojega starega narodnega delavca, ki svoje zadnje dni posveča še vedno vsako svojo najsrčnejšo misel blagru in boljši bodočnosti najboij nesrečnega dela slovenskega naroda. **Vsi na volišča!** A. G.

Razširjajte Jugoslovana!

Odmevi Mussolinijevega govora v Neaplju

Slab odgovor rimskega lista na kritiko francoskega tiska

Rim, 30. oktobra. n. »Giornale d' Italia« polemizira s francoskimi časopisi in odbija njihove opazke, da je Mussolini s svojim govorom v Neaplju storil slabo uslugo Evropi, ko je naglasil potrebo revizije mirovnih pogodb. Mussolinijeva teza o reviziji po mišljenju »Giornale d' Italia« ne more povzročiti v Evropi katastrofe. Versailiski mirovni dogovor ni več tak, kakršen je bil leta 1919 v Parizu, niti niso reparacije take, kakršne so bile v Spaa l. 1922. Italija vodi revizijonistično politiko že od leta 1922 dalje. Ona spremlja historični protest, ki se razvija brez obzira na desno ali levo. Bilo bi absurdno, če se bi vprašanje obstoječih pogodb in reparacij ne bi moglo premakniti z mesta.

Nato »Giornale d' Italia« dementira trditve nekaterih inozemskih listov, da je Grandi poizkusil v Berlinu skleniti zvezo z Nemčijo. Že neštetokrat smo poudarili, tako trdi »G. d. I.,« da Italija ne stremi za nikakimi partikularističnimi sporazumi z Nemčijo, niti za kakim stalnim sodelovanjem, ki bi imelo neko preventivno obliko. Italijanska politika napram Nemčiji je bila slejkoprej kot napram vsaki drugi državi na stališču odkritega sodelovanja in ima v vidiku splošne evropejske in svetovne cilje.

Nov atentat na vlak na Madjarskem

Težak železen drog na tračnicah — Atentatorja dva mlada kmeta

Budimpešta, 30. oktobra. n. Preteklo noč je bil zopet poizkušen težak atentat na vlak pri Oroshaze. Preko tračnic je bil položen težak železni drog, katerega vlakovodja v temi ni opazil in ga je vlak tiral pred seboj kakih 30 metrov. Ker se je vlak v tem času nahajal ravno nad neko strmino, bi se bila nedvomno zgodila zopet težka nesreča, da ni vlakovodja še pravočasno ustavil vlaka. Kot dozdevna krivca so prijeli dva mlada kmeta, ki sta že priznala, da sta poskusila iztiriti vlak, to pa iz neverjetnega razloga, ker baje nista mogla prenesti ropota brzovlaka in sta bila obenem jezna, ker se brez denarja nista mogla peljati. Policija med tem domneva, da so navedbe napačne in poizkuša ugotoviti pravi motiv njihovega dejanja.

Bukarešta, 30. oktobra. n. V mestu Tighini, ki leži na romunsko-ruski meji, sta bila aretirana dva sumljiva človeka, italijanska državljana, ki sta hotela tajno prekoračiti mejo v Rusijo. Po njihovi izjavi sta šla za zaslužkom. Vendar policija misli, da utegneta biti zapletena v atentat pri Bia Torbagyju, in je radi tega dala tozadevno obvestilo budimpeštanski policiji.

Konstituiranje francosko-nemške komisije

Včeraj se je vršila prva seja - Delo se razdeli na štiri podkomisije

Berlin, 30. oktobra. AA. Ker sta francoska in nemška vlada člane in strokovnjake za mešano francosko-nemško gospodarsko komisijo že imenovali, se je komisija sestala danes k prvi seji. Generalni tajnik francoske sekcije komisije, ravnatelj trgovinskega oddelka francoskega ministra za zunanje zadeve Coland in namestnik predsednika nemške sekcieje državni podtajnik Trendelenburg kot generalni tajnik in ravnatelj ministrstva Ritter sta o priliki sestanka članov mešane komisije razpravljala o njenem delovnem programu.

Mešana gospodarska komisija bo sestavljena iz štirih podkomisij, katerih predsedniki se bodo skupno s predsednikoma in generalnima tajnikoma francoske in nemške sekcije komisije sestali v prvi polovici meseca novembra v Parizu k svoji prvi seji.

Omejitev uvoza živine v Avstrijo

Glavne določbe zakona o uradu za promet z živino

Dunaj, 30. oktobra. AA. Korbiro poroča, da je bil včeraj ustanovljen parlamentarni odbor z nalogo, da redigira zakonski načrt o ustanovitvi urada za promet z živino. Odbor je na današnji seji sprejel tozadevni zakonski načrt, vendar je spremenil nekoliko besedilo vladnega predloga. Med spremembami se nahaja tudi ta, **da je na zaščitena domača tržišča dovoljeno uvažati živino le v toliko, v kolikor uvoz ne bo ogrožal domače proizvodnje in cen domače živine.** Ti predpisi veljajo glede uvoza pitanih svinj šele od 1. decembra dalje. O trajanju novega zakona bo imenovani odbor sklepal na jutrišnji seji. Nato pride zakonski načrt pred plenum parlamenta ter v zvezni svet.

Novi krvavi spopadi v Nemčiji

Več oseb težko ranjenih v Kreuzenau-u

Berlin, 30. oktobra. AA. O priliki današnjega sestanka nacijonalistov v kopališču Kreuzenau je prišlo do spopadov med nacijonalisti in komunisti. Več oseb je bilo težje ranjenih.

Berlin, 30. oktobra. AA. Vojni minister Groener je izdal naredbo, naj se začne sodna preiskava proti listom, ki so neposredno po incidentih v Braunschweigu o priliki manifestacij nacijonalistične stranke začeli ostro in strupeno polemiko proti upravi nemške državne brambe.

Berlin, 30. oktobra. AA. Zadnje čase je imel general von Schleicher iz ministrstva za državno obrambo več razgovorov s Hitlerjem. Na dnevnem redu teh razgovorov je bilo tudi vprašanje, kakšno razmerje naj bo med nacijonalnimi socijalisti in državno brambo.

Hitler je pri tej priliki opetovano izjavil, da njegova stranka odločno obsoja vsako razdiralno delo v vrstah državne brambe in da bodo iz njegove stranke izključeni vsi, ki bi se poslužili nelojalnih sredstev.

Sprejem med generalštabne pripravnike

Beograd, 30. oktobra. l. Kakor vsako leto, tako je tudi letos glavni generalnj štab sprejel večje število mlajših častnikov, da se izobrazijo in kesneje prevedejo v generalštabno stroko. Ta priprava traja dve leti in pol. Med temi častniki je tudi inžener-kapetan I. razreda. **Gaberščik Dragotin.**

Predlogi belgijskega bančnika Francquija

London, 30. oktobra. AA. Belgijski bančnik Francqui, ki je bil včeraj sprejet od predsednika Združenih držav Hoovra, je imel danes več sestankov s voditelji newyorških velebank. Francqui predlaga ustanovitev mednarodne kreditne banke, ki naj bi konvertirala mednarodne kratkoročne, v Nemčiji zmrznjene kredite v tri- do petletna posojila.

Pariz, 30. oktobra. AA. Predsednik francoske vlade Laval proučuje s strokovnjaki, ki ga spremljajo na parniku »Ile de France«, predloge, ki jih je stavil Francqui Hoovru o mednarodnem bančnem sporazumu glede nadomestitve kratkoročnih kreditov s srednjeročnimi.

Dva avta zavozila v vlak

Helsingsfort, 30. oktobra. AA. Blizu Fredrikshavna je v silnem viharju zadel avto v osebni vlak. Pri tem so bili ubiti 4 potniki.

Praga, 30. oktobra. AA. Med Opavo in Hulčinom je zadel v gosti megli avto v vlak. Pri tem je bilo ubitih 5 oseb.

Ostra zima v Nemčiji

Berlin, 30. oktobra. AA. V Nemčiji se je že oglasila zima. Ponekod so divjali hudi viharji s snežnimi zameti. Letalske zveze z Vratislavo so bile prekinjene.

Velik uspeh nemške pevke v Parizu

Pariz, 30. oktobra. AA. Letošnjo nemško koncertno sezono v Parizu je otvorila slovita nemška pevka Lotte Lehmann. Priredila je koncert v dvorani Pleyel, ki ima 3000 sedežev. Dvorana je bila popolnoma razprodana, Lehmannova je pela v nemškem jeziku in doživela ogromen uspeh.

Velika redukcija uradnikov na Španskem

Madrid, 30. oktobra. AA. Vlada je objavila odlok, s katerim je reducirala državno uradništvo za 50 odstotkov. Polovico reduciranih uradnikov so upokojili.

Po novi odredbi bodo letno samo 4 državni prazniki Uradniki bodo delali 39 ur na teden.

Znižanje rudarskih plač v Belgiji

Bruselj, 30. oktobra. AA. Državna komisija rudniških podjetij je sklenila znižati rudarjem plače za 5 odstotkov.

Dunajski sadni trg

Dunaj, 30. oktobra. d. Na današnji sadni trg so dospeli samo 4 vagoni bolgarskega grozdja. Cena temu grozdju je bila 80 grošev do 1·20 šilinga, španskemu 1·25 šilinga, jugoslovanskemu 40 grošev, madjarskemu pa 40—50 grošev.

VREMENSKA NAPOVED.

Dunaj, 30. oktobra. d. Po viharnih zapadnih vetrovih vdro hladne zračne mase, padavine s plohami, zdaj pa zdaj se nebo morebiti zjasni, vendar pa se bo splošni značaj naglo spremenljivega vremena držal.

Premestitve pri železnici

Beograd, 30. oktobra. l. Z odlokom prometnega ministra so premeščeni po službeni potrebi: **Česen Janez**, administrativni uradnik IX. položajne skupine, s postaje Ljubljana glavni kolodvor na Rakek; **Škrjanec I.**, prometni uradnik VIII. pol. skupine, s postaje Tezno na postajo Maribor glavni kol.; **Gunčar Hinko**, pomožni prometnik X. pol. skupine, s postaje Dobrava-Vintgar na Savo. Na prošnjo so premeščeni: **Lavrič Jože**, prometni uradnik VIII. pol. skupine in načelnik postaje Velenje kot načelnik postaje v Škofjo Loko, **Brandner Franc**, prometni uradnik VIII. pol. skupine in načelnik postaje Rogaška Slatina, kot načelnik postaje na Videm-Krško, **Pavšek Stanislav**, pomožni prometnik X. pol. skupine s postaje Brezovica na Dobravo-Vintgar.

O medsebojnem zbližanju Slovanov

Ljubljana, 30. oktobra.

Danes zvečer je priredila Ljubljanska Prosvetna zveza v mali dvorani hotela Union krasno predavanje o medsebojnem zbližanju Slovanov. Predavatelj g. prof. J. Šedivy se je dotaknil tega vprašanja iz raznih vidikov: verskega, kulturnega, gospodarskega in političnega.

Uvod v predavanje so tvorile skioptične slike, ki so nam pokazale prestolice slovanskih držav in narodne noše Slovanov.

Predavanje je zaslužilo mnogo boljši obisk. Priobčili ga bomo izčrpneje v jutrišnji številki.

Sheriffov »Konec poti« na mariborskem odru

Različno so poedini narodi doživljali grozote svetovne vojne, ki je pomenila po svoji tehnični strukturi absolutni konec vse nekdanje bojne romantike. Drugače je čutil Rus, drugače Nemec, Italijan, Francoz, Anglež itd. In vendar so se vsaj v eni točki srečala vsa ta različna rasna čuvstvovanja: vsa so priznavala njeno strašno nemo grozo in neizprosnost, upirajočo se razsodni pameti kulturnega človeka. Zato pa so si v tej eni točki podobna in sorodna vsa literarna dela vseh narodov, ki so iz nje zajeta. Tudi Sheriffovemu »Koncu poti« je to središčno spoznanje. Vse ostalo je pristno angleško: trezno mirno, izražajoče samo neizprosno tragiko stvarnosti. Tendenca ni nikjer niti z besedico omenjena, pa se vendar oglaša s srce trgajočim krikom iz sleherne scene. Prav zaradi tega je »Konec poti« morda sploh najboljše odersko delo o vojni, najbolj resnično in globoko prepričevalno. Sami vojaki, zakopani v strelske jarke in oporišča, so njeni akterji, nikjer ni onega »drugega sveta« in nikjer ženske, brez katere si sicer drame skoraj ne moremo misliti. Le v vzdušju jo čutimo in vemo, da sega njena vekovna s' ivnostna moč upliva tudi sem, na vrata smrti.

Tako si je delo zamislil tudi režiser gosp. **Vladimir Skrbinšek.** Scenično se je sicer moral tesno nasloniti na iz Ljubljane izposojeno kuliserijo, v ostalem pa so mu bile puščene vse možnosti oblikovanja skupnega značaja in mentalnosti poedinih akterjev. Iz njegove režije sem spoznal, da se je zavedal, da ima opravka z angleškim avtorjem in angleškimi ljudmi, in že to je dosti. Da ni povsod in vedno uspel, ni le njegova krivda. Slovenec se le s težavo uživi v svojstvenost anglosaškega značaja. Naj se tudi kakorkoli trudi, iz angleške kože skoči vendarle vsaj včasih — Slovenec. Tako je bilo tudi pri Sheriffovem »Koncu poti«. Tu pa tam se je celo zgodilo, da se je izza kratke grimase pokazal Prus, izza čuvstvene besede in kretnje Rus izza zunanjosti pa bivši Avstrijec.

Najpristnejši Anglež je bil po zunanjosti in igri »striček« Osborne **g. Eda Grosna.** Kadar je mirno tlačil tobak v svojo kratko lulo, je bil stoprav pristen. Uspel pa je tudi zato, ker mu avtor ni dal toliko čuvstvenega razmaha kakor n. pr. kapitanu Stanhopeu, Hibbertu ali Rakighu. **Skrbinškov** Stanhope je bil včasih Slovan, a sicer je izražal popolnoma verno tisto, kar je avtor hotel ž njim povedati: vojna ubija še huje notranje, duševno, kakor zunanje, telesno. Ta kapitan Stanhope je tudi zares najtipičnejša podoba tistega, kar je grozota vojne napravila iz drugače dobrih civilistov. Blazneča zver je, ki grize druge zato, ker je ujeta, včasih pa le omaga in pokaže, da v bistvu ni tako krvoločna, da je celo strašansko strahopetna. Soroden mu je Hibbert, samo da ni tako močan, da je bolj slabič in manjših moralnih kvalitet. G. **Tomažič** ga je dobro pogodil zunanje in notranje. Docela samosvoj razred tvori mladi Raleigh. Premlad je in še premalo časa na fronti, da bi postal Raleigh ali prevdarni Osborne. Sprva je tipičen civilistični entuzijast, hip nato pa zapade prav zaradi tega v ekstremno nasprotje in se zruši še predenga fronta izoblikuje. G. **Blaž** mu je ustvaril večinoma verno podobo. Le nekaterih podrobnosti ni zmogel docela. Trotter je po značaju blizu Asborna. G. Pavle Kovič po zunanjosti iz njega sicer ni napravil Angleža, zato pa mu je tembolj podčrtal značaj in je uspel.

Polkovnik, ki se je pojavil le kdaj pa kdaj kakor bitje iz nekega drugega frontnega kroga, je po svojem najglobljem bistvu prav tak strahopetec kakor je n. pr. Stanhope in zato tudi besni in grize, samo da ga visoka šarža še vse tesneje zaklepa in da na odru nikdar ne odloži maske, dasi bi jo morda rad. In prav v tem je bila pogreška **Furijanove** interpretacije. Njegov polkovnik je bil sicer sijajen, ali bil je Prus, ne Anglež. Isto napako je imel **Gorinškov** narednik, ki je bil Avstrijec, rekel bi — slovenski feldvebl v c. kr. vojski. Drugače mu pa ne bi bilo oporekati. Častniški kuhar Masou je bil v **Tovornikovi** interpretaciji malce preveč mevžast, bolj zasilni sluga podeželske graščinske gospode kakor vojak. Kratko, a jedrnato je odigral **Rasberger** častnika Hardyja, a **Nakrstov** mlad nemški ujetnik je bil kar dober.

Zunanja slika fronte je bila podana silno realistično in plastično, kar je efekt in uspeh še povečalo. Obisk pri premieri je bil pa slab.

R. R.

Zanimiva izjava pristaša bivše SLS Franca Borca iz Šmarce

Pokojni Krek: »Mislite le eno: kako boste združeni vse svoje moči, vse svoje zmožnosti, vso svojo ljubezen in vse svoje srce posvečali naši jugoslovanski državi!«

Šmarca, 30. oktobra.

»V številki 252a v poročilu o volilnem shodu v Homcu in Šmarci med drugim čitam tudi to, da sem podpisani izjavil: ‚Šel bi prav gotovo volit vsakega svojega bivšega somišljenika, ako bi kandidiral, ker pa nihče ne kandidira ... i. t. d.'

Ker odstavka v tem smislu na tem shodu nisem izrekel, to pojasnim, da ne bi bil radi pomanjkljivega poročila morda užaljen kandidat sreza kamniškega dr. Val. Rožič kot moj bivši somišljenik med obstojanjem SLS.

Izjavil pa sem v tem smislu na zboru zaupnikov državne misli 11. oktobra, ko še nisem vedel, da bo dr. Rožič kandidiral, ko sem izvedel, da gosp. Novak in gosp. Štrcin nista hotela sprejeti ponujane kandidature: ‚Ker hočemo, da se plebiscit teh volitev za našo državo na zunaj čim močnejše pokaže in ker hočemo, da se jugoslovanska linija v notranjosti naše države čimbolj ojači, izjavim kot pristaš bivše SLS, da bom uplival na volivce v svojem okolišu za našega edinega sreskega kandidata g. Cerarja.'

Toliko resnici na ljubo, da ne bi gospod dr. Val. Rožič mislil, da sem imel kak namen njegovo kandidaturo prezreti, ne, ampak zaradi izjave na zboru zaupnikov državne misli v Kamniku sem moralno vezan res voliti gosp. Cerarja, dasi delam razpoloženje za čim večjo udeležbo pri volitvah 8. novembra za vse tri naše kandidate. Naj voli vsak, kateremu bolj zaupa, ker mi ni ravno do tega, kdo bo izvoljen, ampak do tega, da bo čimvečja udeležba na volišču.

Ravno kamniki okraj, kot nekdanji **doktorja KREKA** volilni okraj, za katerega kakor za našo jugoslovansko državo je žrtvoval svoje življenje, bi moral nad vse ceniti in dosledno izvrševati njegovo poslednjo voljo **NAM SVETO OPOROKO, ki pravi: ‚Vi vsi, ki ste seme izkrvavelega naroda, mislite le eno: KAKO BOSTE ZDRUŽENI vse svoje moči, vse svoje zmožnosti, vso svojo ljubezen in vse svoje srce posvečali naši jugoslovanski državi, za njen procvit, kulturo in blagostanje!'**

Važnosti tega naročila se zavedam in sram v dno duše bi me moralo biti, ko bi kršil to oporoko z razdiranjem mesto s skupnim složnim sodelovanjem, zlasti s tem, da bi 8. novembra ostal doma in na ljubo nam sovražnih držav z abstinenco rušil temelje naše lepe jugoslovanske države in njeno složnost na zunaj. Ravno tako pa naj bo sram v dno duše vsakega polnoletnega Slovenca, ako bo to storil.

Še enkrat rečem: **VSI POJDITE VOLIT in volite tistega kandidata, v katerega imate največ zaupanja, somišljeniki bivše SLS vsi lahko volite mirne duše gospoda dr. Rožiča, ker s tem, da je na ljubo procvitu države prevzel kandidaturo, še ni izdajalec** ali uskok, ampak še vedno poštenjak, slovensko ljudstvo ljubeč mož. Jaz pa, kot rečeno, grem sedaj volit našega kandidata g. Cerarja.

Franc **Borc**, Šmarca.«

Kandidat dr. Valentin Rožič med rojaki v Moravčah

s svojim namestnikom posestnikom Burico — Sijajen volilni shod

Po uspelem volilnem shodu v Domžalah, o katerem smo včeraj poročali, se je napotil srezki kandidat g. dr. **Rožič** v svoj rojstni kraj — Moravče. Za prihod je takoj zaznalo tamošnje prebivalstvo ter napolnilo do zadnjega kotička gostilniške prostore g. Vesela, p. d. »pri Merkesku«.

Pozdravljen je po kratkem uvodu, v katerem je razložil, kaj ga je vodilo, da je kandidaturo sprejel, izjavil sledeče: »S čisto in neomajno vero v Boga in iz čistega in trdnega prepričanja, da sedanji resni in hudi časi zahtevajo pri ureditvi našega skupnega državnega doma sodelovanje vseh slojev našega naroda.« To je, radi česar je sprejel kandidaturo. Obrazložil je tudi, kako je prišel v stik s predsednikom kraljevske vlade, ter mu že ob tej priliki omenil, da ima kamniški srez toliko zelo važnih potreb, ki nujno zahtevajo rešitve. Poleg potreb svojega okraja pa si bo štel vsikdar v svojo dolžnost, da se bo zavzemal ob vsaki priliki na odločilnih mestih za naše rojake onstran meja.

Dalje je izvajal: Urediti je naš notranji položaj, ublažiti naraščajočo brezposelnost, urediti vprašanje kuluka, žitni monopol, ki je za našega kmetovalca nekaj povsem novega, zlasti predpisi o mletju žita. Izboljšati je treba ceste in zgraditi nove, kar bo koristilo ne samo prebivalcem kraja, ampak vsemu narodu, kar bo seveda tudi poživelo naš tujski promet. Poleg tega pa imamo vse polno vprašanj, katere je treba urediti glede na naš ugled na zunaj.

Ugled na zunaj pa bomo dobili samo tedaj, če bomo pokazali, da smo složni, da razumemo položaj naše mlade, a lepe države, ki nas sedaj kliče na plan, da zakličemo vsem klevetnikom, da smo tu in da bomo uredili našo državo tako, da bodo vsi sloji zadovoljni. Res je, da se države ne gradijo čez noč, res pa je tudi, da bomo v slogi in skupnem sodelovanju s podporo vsega naroda uredili vsa vprašanja, ki bodo utrdila ugled na zunaj — na znotraj pa izboljšala gospodarske prilike vsega naroda.

Vse to bomo mogli dovršiti samo tedaj, če bodo tudi vsi volilci storili 8. novembra svojo državljansko dolžnost ter strumno odšli na volišče.

Predstavil se je volilcem tudi namestnik sreznega kandidata g. Lojze **Burica** posestnik in bivši župan iz Dragomelj. V zanosnih besedah je izjavil, da je sprejel kandidaturo namestnika samo iz globokega prepričanja, da služi s tem dobri stvari, in pa iz globoke ljubezni in spoštovanja do naroda in države.

Shod je bil sijajno obiskan, volilci jako dobro razpoloženi ter so v debati iznašali to, kar so zakrivil bivši generalj raznih strank. Gospod dr. Rožič je na vsa vprašanja lepo in gladko odgovarjal, ter dajal vsa obvestila volilcem in obenem pripomnil, naj za vse krivice, ki so se jim zgodile, pozovejo na odgovor svoje bivše voditelje, ki so v zadnjem in odločilnem trenutku vrgli puško v koruzo, ter zdaj begajo volilce, namesto da bi jim natočili čistega vina.

Zaključil je povsem jako lepo uspeli volilni shod s pozivom: Moravčani! Na eni strani Moravč imate štiriperesno deteljico, znak sreče, na drugi strani imate čuvarja s strelico, v sredini imate spomenik mrtvih, ki jasno in glasno poziva matico živih, to je vas volilci, da izpolnite častno državljansko dolžnost ter glasujete prav vsi na dan 8. novembra za mir in blagostanje vsega naroda.

Za uedinjeno, močno Jugoslavijo

Poljčane, 30. oktobra.

Preteklo nedeljo sta bila v naši najbližji okolici dva volilna shoda. Prvi, ki je bil ob 15. uri v Moravčah pri Puklu, radi neugodno napovedanega časa od kmetov ni mogel biti predobro obiskan. Za podeželsko ljudstvo je najprimernejši čas za shode nedelja po rani maši. — Tembolj pa je zato uspelo naslednje zborovanje ob 18. uri pri gostilničarju in občinskemu odborniku Vovšku, občina Brezje. Z nemalim zanimanjem je nad 50 poslušalcev v natrpani gostilniški sobi sledilo izvajanjem posameznih govornikov. Otvoril je shod tamkajšnji posestnik in župan g. Franc **Vezjak**, na kar je poljčanski šolski upravitelj g. Alojz **Krajnc** številnim zbranim jasno predočil za kaj gre pri današnjih volitvah: **za nedeljivo Jugoslavijo, socijalno in gospodarsko močno državo.** Govoril je še za njim g. dr. **Pučnik** iz Slov. Bistrice in drugi, nakar je župan g. Vezjak uspeli shod zaključil, s pripombo, da naj nihče, komur je do konsolidacije države, 8. novembra ne izostane od volitev.

Čedalje večje zanimanje za volitve na Dravskem polju

Uspeli shodi srezkega kandidata dr. Miloša Vauhnika

Že pred nekaj dnevi se je pričelo v volilnem srezu Maribor, desni breg, zelo živahno volilno gibanje. V nedeljo so kmečki fantje iz okolice Slivnice poslali po vaseh Dravskega polja tri krasno okrašene voze z napisi za kondidata dr. Miloša Vauhnika, ki so povsod vzbujali izredno zanimanje.

Mimo tega je imel dr. Vauhnik tudi več shodov in sestankov. Prvi so bili na Pragerskem, v Hotinji vasi, Slivnici itd. Poleg kandidata so govorili tudi drugi govorniki ter prepričevali volilce v nujni potrebi, da se korporativno udeleže volitev. Volilci so se navdušeno priključili izvajanjem govornikov in položaj se od dne do dne boljša.

V četrtek zvečer je imel dr. Vauhnik shod v Studencih pri Mariboru, na katerem so govorili razen njega še dr. Makso Snuderl, delavec Janko Bolšak in drugi. Kljub temu, da je bil shod pozno razglašen, je bila udeležba zelo številna. Navzoči delavci so izjavili, da bodo storili vse, da se vsi študenški volilci odzovejo klicu domovine, priporočali pa so kandidatu, naj se kot poslanec odločno zavzame za delavske interese.

Enako lep je bil shod na Teznu, kjer sta kandidat in prof. dr. Maks Kovačič obrazložila delavcem in ostalim volilcem sedanji položaj in naloge nove skupščine. V prihodnjih dneh bo imel dr. Vauhnik s svojimi prijatelji še krog 20 shodov in sestankov. Okolica Maribora in Dravsko polje oživljata. Seme, ki so ga sejali subverzivni elementi trohni.

10-letnica obrtno-nadaljevalne šole v Domžalah

V precej prometnih Domžalah se je že pred vojno močno razvila obrt. Po vojni je bil razmah še večji. Obrtniki iz Domžal in okolice so sprejemali vedno več vajencev. Tedanji gerent Cerar Franc je s svojimi svetovalci in kasnejšim županom Skokom Antonom sprožil misel za ustanovitev obrtne nadaljevalne šole, katero je oblast leta 1921. dovolila. Takoj prvo leto je obiskovalo pouk 102 vajencev, ker je precej obširen šolski okoliš. Obsega namreč občine Domžale, Depala vas, Jarše, Vir in Trzin, ki v glavnem vzdržujejo to šolstvo. Največ prispeva občina Domžale, to je 74%, vse ostale občine pa 26%. Znatne prispevke daje država, banovina, zbornica za TOI, Trgovski gremij v Kamniku, Zadruga mešanih obrti v Domžalah ter Hranilnica in posojilnica v Domžalah, za kar gre posebna zasluga župniku Berniku Francu, Vrečarju Ivanu, Končanu Francu, Adamiču Josipu in Senici Josipu.

S pomočjo teh gospodov je odbor prejel v desetih letih na izrednih podporah 91.240'91 Din, vse ostale občine pa so prispevale v znesku 73.158'84 Din. S temi prispevki so bili kriti vsi zdrževalni stroški v znesku 164.399'75 Din. Občine so prispevale s 44 odstotkov, vsi drugi činitelji pa 56 odstotkov, s čimer so razbremenili občino za več kot dobro polovico.

Šola je dvorazredna s pripravljalnim tečajem, ki je lani dobil vzporednico, ker je imel več kot po 50 vajencev. Poučujejo učitelji Stenovec Ivan, vodja; Jeretina Karol in Arrigler Anton, ki je prevzel pouk za g. Odlaskom Josipom. V šolo je bilo vpisanih v tej dobi 1108 vajencev. Le-ti pripadajo k posameznim obrtim takole:

31% mehaniško-tehniški,
23% oblačilni in tkaninski,
18% stavbni,
17% umetni,
7% vživilni in vživalni,
2% trgovski,
1% kemiško-tehniški,
1% drugi obrti.

Značilno je, da prevladujeta ključavničarska in mizarska obrt. Tema sledi kovaška, kolarska, čevljarska in tej krojaška obrt. Ostale obrti niso tako izrazito zastopane.

K pouku so hodili in še hodijo po dvakrat v tednu od 18.—20. in po enkrat v nedeljah od 8.—12. Mnogo se je prizadevalo, da bi se večerni pouk odpravil in nadomestil s popoldanskim. Morda bo to uredil novi obrtniški zakon kakor tudi obveznost pouka za vajenke, katerih je lepo število, a za katerih nadaljno šolsko izobrazbo žal ni poskrbljeno. Res je, da imajo občine silno bremena in morajo šteditи povsod zlasti danes. Toda če pomislimo, da se računa letno na vajenca 143 Din stroškov, od katerih plačajo občine le po 66 Din, bomo pač potrdili, da je šolska izobrazba obrtniškega naraščaja vredna teh žrtev. Odbor obrtne nadaljevalne šole še tega zaveda. Zato pa z odborniki, ki so vsi razen enega tudi sami obrtniki in posestniki, stori za to šolstvo vse, kar more. Tako so pod vodstvom g. Vrečarja Ivana obrtniki iz Domžal priredili v letu 1924. krasno uspelo igro. Donos v znesku 2.693'75 Din so poklonili šolskemu odboru, ki je bil takrat v največjih denarnih zadregah. Leta 1925. je odbor omogočil brezplačen prevoz in udeležbo 101 vajencu na razstavo, ki jo je priredila Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani. Tu je 29 domžalskih vajencev razstavilo 33 obrtniških izdelkov, od katerih so bili 3 odlikovani s prvo nagrado, 3 pa z drugo nagrado. Načelnik zadruge mešanih obrti g. Končan Franc skrbi poleg vsakoletne denarne podpore še za po 3 krasna darila, katera koncu leta ob razstavi risarskih izdelkov razdeli imenovana zadruga kot nagrado trem najboljšim risarjem-vajencem. Tako s složnim delom, z veliko gmotno in moralno podporo skrbe domžalski obrtniki za vzgojo svojega naraščaja. To jim je v ponos in čast. **I. S.**

Nad 100 kmetov bo stradalo

samo v trebljanski občini, če jim ne bomo pomagali.

Trebnje, 30. okt.

Zaradi neprestanega deževja je močno narastel potok Temenica. Voda je prestopila brege in zalila travnike in njive. Škoda je velika, posebno tam, kjer še niso pospravljeni vsi poljski pridelki. Deževje in vode stalno naraščajo in že dogo ni bio toliko padavin v našem kraju. V letošnjem letu so našo dolino obiskale vse nesreče: toča, viharji, suša, sedaj pa še povodenj. Ljudstvo je obubožalo do skrajnosti, saj ni ne blaga ne denarja. Tukajšnji občini se je prijavilo nad 100 kmetovalcev, da bodo letos trpeli lakoto. Kaj bo s temi reveži, kdo jim bo pomagal?

Praznovernost naših pradedov

Čudno se nam danes dozdeva, kadar pomislimo, da se je še pred nedavnim časom verovalo v vedenice in da so pred nedavnim časom razplamtele zadnje grmade, kot zadnji vidni znak te duševne zablode. Kljub velikemu kulturnemu napredku zasledimo še dandanes mnoge pojave, ki nas spominjajo na to dobo.

Vzemimo za primer besedo »Hexenschuss«, ki se v navadnem govoru često rabi in ki naj bi značila bolečine v križu.

Dokler ni bil znan pravi vzrok teh močno občutenih bolezni, ki se pojavljajo navadno iznenada z močnimi bolečinami v križu ali v bokih, in katere je cenjeni čitatelj gotovo tudi na sebi občutil, se je vse to pripisovalo demonski muhavosti vedenic. Sedaj se pa vsi osvobojujemo teh bolesti z uživanjem Aspirin-tablet, a v onem času so se morali ti bolniki podvreči neznosnim mukam. Stavili so jih v razgrete peči. Pred vrati teh peči pa je stala rodbina teh jadnih bolnikov izgovarjajoč čarobno formulo: »Takega te vlagamo v peč, a izidi v božjem imenu osvobojen vseh začaranj vedenic in zlih duhov«.

Smatrati se moremo srečnim, da nas je današnja doba napredka in znanosti osvobodila takih muk in omogočila osvoboditi se takih bolečin z jednostavnim uživanjem preizkušenega sredstva Aspirin-tablet.

Clara Viebig:

Babja vas

13

Roman iz Eifela

»Teka, tečna!« In že jo je udarila po licu, toda ta je ni spustila, vlekla jo je za krilo, pri tem pa prišpičila ustnice in se nasmihala fantu: »Zbogom Tomaž!« Ta je navsezadnje poljubil še lepega otroka.

Katarina Densborn je podala svojemu možu samo roko, potem pa ga je prekrižala: »Jezus! Marija! Sv. Jožef! Da se vrneš zdrav! Za božič — da ne boš pozabil — za našo Francko obleko iz katuna, šest sežnjev, toda, da ne bo barva preveč vpila! In zame potiskano blago, enajst sežnjev, ker je samo pet četrtin široko. Zbogom Nikola!«

»Zbogom Katka! — He, naprej!« je vpil Densborn.

Lovrenc se je še enkrat okrenil in pogledal proti dolini; zavihtel je klobuk, pravzaprav mu je bilo že prav lahko pri srcu. »Zbogom Barbka,« je mrmral, potem pa je veselo zažvižgal. Pred njim je bil svet, ves v solncu, dela se ni bal. Zabave je bilo tudi dovolj in za božič bodo že spet doma — zakaj bi se žalostil?!

Poljubovanje, objemanje, pogledi v slovo, pozdravi. »Zbogom, pa kaj lepega mi prinesi!« — »Piši kmalu!« — »In ti tudi!« — »Ostani zdrav!« — »Pozdravi otroke!«

Poslavljanje z rokami, s prikimavanjem in mahanjem robcev.

Top, top, naprej! Top, top. Votlo odmevajo koraki, za bližnjim bregom so izginili možje.

Same. — Stale so okoli samotnega grma, kot osamela čreda. Ostri jutranji veter je bril čez goli platô, napihoval je ženskam krila, da so plapolala kot zastave razobešene v sili.

»Zdaj so odšli,« je spregovorila ena izmed žensk in zrla žalostno za njimi, ki so izginili.

4

Peter Moffert je sedel na klopici pred vrati. Noge je imel stegnjene daleč pred sabo, roke je tiščal v hlačnih žepih; udobno zleknjen je drgnil hrbet ob hišno steno.

Zrak je bil miren, zelo vroč; ujel se je med gorske stene in se kuhal in paril kot v kotlu. Noben vetrič ni pihljal, noben list na drevesu se ni zganil, neslišno se je vila izsušena srebrna Salma proti Himmerodu.

Tu gori k zadnji bajti, onstran od vseh drugih, se ni čul noben krik, noben glas. V solnčnem žaru je ležala spodaj vas brez življenja, kot bi zasnula v pravljično spanje; njene majhne, bele hišice, slepeče v bleščeči svetlobi, so se stiskale boječe v ozki dolinici.

Peter se je stegoval in sčeperil; potem pa je sedel popolnoma mirno, težke veke so mu padale še globje na oči, čepica mu je zdrknila prav do obrvi, zdehal je, da si mu videl zadnji zob v ustih. Brez volje mu je nihala glava na levo in na desno plat rame, potem pa mu je zdrknila na prsa. Peterček je zaspal. —

Gospe Luce danes ni bilo doma, potnik z gumbi, vrvicami in blagovi za obleko je potoval skozi vas, z njegovim vozom se je že navsezgodaj odpeljala z otrokom k sorodnikom v Manderscheid. Izrabila je priliko.

Peter jo je spremil do gostilne in jo videl, kako se je odpeljala, potem pa je spil pri starem Kruruscheidu merico in odšel počasi proti domu, da bi nakrmil kozo in kokoši. Pravkar se je hotel od tega truda odpočiti, ko je pritekel Hubert, nečak starega Steffesa; plug ni bil v redu, strnišče naj bi z orali, zato se je mudilo.

»Le pojdi naprej, prišel bom kakor hitro bom mogel«, je rekel Peterček važno in zrinil malega sla skozi vrata. Potem se je smejal sam vase, še tega se mu manjka, da bi se pri tej vročini še trudil z delom! Jutri je tudi še en dan, morda bo dovolj hladno.

»Oh, to je muka!« Razpel je srajco na prsih in se vrgel počez, kar v čevljih, na še razvlečeno posteljo. Z zaspanimi očmi je buljil v nizki strop, ki je počrnel od dima in s katerega so visele pajčevine, ter mislil na svojo ženo. Od vraga je imenitno izgledala, ko je sedela pri potniku na vozu! Kot kakšna dama! Najlepšo obleko je oblekla, na obleko je mnogo dala; že dolgo ga je nagovarjala za novo. In klobuk je imela na glavi, prikrojila si ga je z vsemi mogočimi odrezki trakov; po cele dneve je lahko sedela pri takem delu. Kako pa se ji je tudi podal. Pod robom slamnika z modrimi in rdečimi pentljami so se prilegali gosti črni lasje v kodrih na čelo; do obrvi, ki so se ločile kot temna črta nad veselimi, svetlimi očmi, so viseli lasje v blestečih kodrih. Tudi potniku so se kar sline cedile, Peter je to dobro opazil.

Iz Dravske banovine

d **Službeni list** kraljevske banske uprave Dravske banovine, št. 67, z dne 31. oktobra 1931 ima sledečo vsebino: Zakon o izpremembah in dopolnitvah v kazenskem zakoniku, zakoniku o sodnem kazenskem postopanju, zakonu o tisku in zakonu o izvrševanju kazni na prostosti. — Naredba glede dokaza o zastopanju avtorjev. — Dopolnitev § 1. uredbe o organizaciji in področju centralnega higienskega zavoda v Beogradu. — Pravilnik o trošenju drž. podpore, dovoljene zvezi Sokola kraljevine Jugoslavije. — Pravilnik o oddajanju brezplačnega premoga iz državnih rudnikov za telovadnice Sokola kraljevine Jugoslavije. — Pravilnik o uvozu in tranzitu krompirja.

d **Prva oficielna šolska ura.** Kot zgodovinsko pomemben dan za našo radiofonijo in naše šolstvo moramo pozdraviti ta torek, 3. novembra. Takrat se bodo pričele poskusne oddaje našega odbora za šolski radijo pri UJU, seknašega odbora za šolski radijo pri UJU, sekciji za Dravsko banovino, o katerih pišemo na drugem mestu. Predaval bo kot prvi naš pisatelj, župnik F. S. Finžgar. Uvodno besedo pa bo spregovoril predsednik imenovanega odbora za šolski radio, g. prof. Leopold Andree. Ne samo šole, ampak tudi zasebnike opozarjamo na to uro. G. predavatelj bo govoril o tem, kar bi rad povedal mladini.

d **Trgovci, ki žele prevzeti zastopstvo inozemskih tvrdk.** Trgovci, ki žele prevzeti zastopstvo kake inozemske tvrdke za našo državo, naj nemudoma javijo Zvezi trgovskih gremijev za Slovenijo v Ljubljani, Gregorčičeva ulica (Trgovski dom) svoj naslov in kakšne predmete bi prevzeli v zastopstvo. Zveza potrebuje ta seznam nujno na osnovi sklepa dunajske konference izvoznih zavodov.

d **Nove razglednice.** Za božič in novo leto je izdala Jugoslovanska Matica deset novih razglednic, od teh osem po osnutkih gdč. Ksenije Prunkove, kjer je naša mlada umetnica zelo posrečno pričarala razne ljubke motive iz našega narodnega življenja in iz domačih običajev. Razglednice so tro in četverobarvne in tehnično dovršeno izdelane. Po umetniški kvaliteti in tehnični dovršenosti jim moramo dajati prednost pred tujimi razglednicami, po katerih Slovenci žal tako radi posegajo. Dobiček teh naših razglednic je namenjen kulturnim, humanim in narodno-obrambnim namenom Jugoslovanske Matice. Zato pozivamo naše trgovce, da prodajajo, na našo javnost, zlasti na inteligenco pa da kupuje in vporablja za voščila le te razglednice, katere so po 1 Din. Razglednice bodo že v prihodnjih dneh na prodaj po vseh podružnicah Jugoslov. Matice, po trafikah in knjigarnah in trgovinah s papirjem. Trgovci, ki dobe provizijo, jih naročajo pri Jugoslovanski Matici v Ljubljani, Šelenburgova ul. 7/II.

d **Nov slovenski list.** Dne 1. novembra prične izhajati v Ljubljani »Tednik«, ki ga izdaja konzorcij »Tednika«, čegar odgovorni urednik pa je Lojze Zajc. Novi list ima format ameriških listov in presega torej po formatu vse druge slovenske liste. Tudi drugače spominja list po svoji ureditvi na ameriške liste.

Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich. 398-2

d **Zasedanje sreskega kmetijskega odbora za srez Murska Sobota.** Zasedanje sreskega kmetijskega odbora bo 5. novembra t. l. ob 9. v občinski posvetovalnici v Murski Soboti. Dnevni red: 1. poročilo predsednika; 2. poročilo tajnika; 3. poročilo blagajnika; 4. smernice bodočega dela; 5. poraba kredita za srezko posestvo; 6. znižanje količnika čistega katastrskega donosa; 7. glede ciganske nadloge; 8. pomoč po toči oškodovanim posestnikom; 9. predlogi članov in 10. slučajnosti.

d **Vremensko poročilo.** Včeraj je kazal v Ljubljani barometer 765·9, termometer 4, relativna vlaga 92%, tiho, megla, dež (11·2 mm). Vsa opazovanja ob 7. uri zjutraj. Najvišja temperatura je bila včeraj v Ljubljani 9·2 (2·6), Zagrebu 6·3 (2), Beogradu 10·4 (3·1), Sarajevu 12·2 (0·3), Skoplju 16·3 (7·6), Rabu (6·5), Splitu 19·6 (6·2). V oklepajih je označena najnižja temperatura.

Ljubljana

Sobota, 31. oktobra 1931: Volbenk škof. Pravoslavni, 18. oktobra: Ap. Luka.

- **Nočno službo** imajo lekarne Bahovec na Kongresnem tugu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Sp. Šiški.

•

■ **Gospod finančni direktor dr. Povalej** je službeno odpotoval v Beograd, zato odpade do vštetega 6. novembra običajen sprejem strank pri njem.

■ **Sokol I. počasti tudi letos 1. novembra** ob ½2. uri popoldne spomin svojih umrlih članov. Hvaležnost do umrlih, ki so z nami živeli in delali za sokolstvo, ki so velik del svojega življenja nesebično posvetili sokolski stvari, nam veleva, da jih ohranimo v trajnem spominu. Njih svetli vzori naj vodijo in navdušujejo našo mlado sokolsko pokolenje. Zato bratsko vabimo vse članstvo in sokolstvu naklonjeno občinstvo, da se udeleži 1. novembra ob ½2 uri popoldne spominske svečanosti za umrlimi v veliki dvorani na Taboru. Po končani počastitvi odidemo ob 14. uri k grobom umrlih članov. Zdravo! Uprava.

■ **Zbližanje Slovanov.** Drevi ob 20. uri bo v verandni dvorani Uniona pod okriljem Prosvetne zveze predavanje o medsebojnem zbližanju Slovanov. Predaval bo prof. Jan Šelivy.

■ **Osrednji odbor SPD** sporoča občinstvu, da so odprte in oskrbovane sledeče koče in domovi: V Triglavskem pogorju: Erjavčeva koča na Vršiču in stara Aljaževa koča (slednja neoskrbovana). V Karavankah: Spodnja koča na Golici (ob sobotah, nedeljah in praznikih ter dnevih pred praznikih), Valvazorjeva koča pod Slotom (stalno odprta in vskrbovana). V Kamniških planinah: Dom v Kamniški Bistrici, koča na Veliki planini in Dom na Krvavcu.

■ **Mladinski odsek Sokola I. na Taboru** se obrača na javnost s prošnjo, da mu pomore pri nabavi zimsko-sportnih potrebščin. Predvsem bi prišle v poštev smuči. Zato prosimo vse brate in Sokostvu naklonjeno javnost, bi li mogli ali hoteli poslati, če že ne celotnih smuči, pa vsaj gotove dele. Sneg bo kmalu zagrnil Golovec in Rožnik, pa tudi polja in tega časa se mladina pravtako veseli kot pomladi. Če bi glas naše prošnje priše do razumevajočih src, bi bilo marsikomu, kateremu stariši vsled težkih razmer ne morejo kupiti smuči, pomagano, da bi užival in si krepil telo, ter obenem rasel v krepkega člana in zavednega Jugoslovana. Vsakemu bomo mi, kakor tudi mladina iz srca hvaležni za izkazane nam dobrote. Tozadevna darila je poslati na Mladinski odsek Sokola I. na Taboru.

■ **MOTOH kava dnevno sveža! Kličite telefon 25—77.** 1470

■ **Radio za praznika Vseh svetih in Vernih duš.** Kot obziren domači prijatelj bo nudil naš radio za oba ta dva praznika zelo primeren in očividno skrbno izban program. Pri tem moramo pozdraviti nastop salonskega kvinteta v nedeljo dopoldne. Nudil bo zares globok in resen spored klasične muzike. Prav tako posrečena je tudi zamisel prenosa z Budimpešte, kjerbodo izvajali Händlov Requiem. Kdor bo hotel bo lahko s tem prenosom zaključil svoje poslušanje za ta dan, posvečujoč ostali del večera spominu svojih rajnih. — Pondeljkov večerni spored je prav tako primeren. G. Jože Gostič, priljubljeni gost v našem radiu, bo izvajal zelo primeren skoraj pretežno domač program samospevov. Omeniti moramo nato tudi koncert salonskega kvinteta, ki bo nudil lep spored z imeni: Kienzl, Dvorak, Čajkovski, Beethoven itd. S tem se bo ponedeljkov spored zaključil.

■ **Umetniška razstava.** V nedeljo 1. novembra ob 11. uri dopoldne bo otvoril v Jakopičevem paviljonu kipar France Gorše razstavo svojih del. Razstavil bo okrog petdeset plastik in več risb in lesorezov. Razen del, ki so že bila razstavljena na mednarodni razstavi v Benetkah, v Trstu in drugod, bodo razstavljena večinoma nova dela. Umetniško vodstvo bo imel Rihard Jakopič.

■ **Naznanilo.** Naznanjam svojim cenj. naročnikom, da sem se preselil v Šelenburgovo ulico 7/I. (Jadranska banka). **Krojaški atelje Sušnik.**

■ **Redne plesne vaje S.K Svobode v Ljubljani** se vrše danes ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice.

■ **Pri nedeljski vprizoritvi** Abrahamove operete poje vlogo hišne mesto obolele ge. Španove gdč. Anta Kovačičeva, bivša članica mariborskega gledališča.

■ **Truplo tesarja Mendla,** o katerem smo včeraj poročali, da ga je potegnil hlod v Ljubljanico, do sedaj še niso našli. Vse žandarmerijske postaje ob Savi so bile obveščene o njegovi tragični nesreči.

■ **Iz bolnišnice.** Gospodinja Anica Jamnik iz Storžice 104 pri Ljubljani se je zastrupila s plinom. Rešilni avto jo je nezavestno prepeljal v ljubljansko bolnišnico. — Delavca Bizjaka Hermana, stanujočega v Koseskega ulici, je neki neznanec v Ponikvah pri Trebnjem napadel na cesti in ga poškodoval na glavi. — Urbančič Franc, sin posestnika iz Zavrhnike, je doma padel tako nesrečno, da si je zlomil levo nogo. — Čudna nesreča je doletela hčerko posestnika v Češnjici Frančiško Trobevšek. Bila je 27. t. m. na pokopališču v Moravčah, kjer se je nenadoma na njo prevrnil nagrobni kamen ter jo poškodoval na nogi. — Poljski dninar, 25-letni Ludvik Barlec iz Podgore, je sekal drva. Trska mu je odskočila v levo oko in mu ga malodane izlila.

■ **Iz policijskega predala.** Policija včeraj ni sprejela nobenih prijav o tatvinah ali drugih prestopkih. Tudi prestopkov cestno-policijskega reda ni bilo. Kaže, da so se naši avtomobilisti le spametovali.

Maribor

m **Velikodušen dar.** Mestna hranilnica je darovala za pomožno akcijo mestne občine za reveže 2000 Din.

m **Dobrodelno štetje na pokopališčih.** Kakor prejšnja leta bo tudi letos pobiralo Slovensko žensko društvo na dan Vseh svetnikov pri vhodih na vsa pokopališča dinarske prispevke v počaščenje pokojnikov. Dohodek se bo uporabil v prid počitniških naprav za slabotne otroke na Pohorju. Naj nihče ne odreče!

m **Rdeči križ na Pobrežju.** Krajevni odbor Rdečega križa na Pobrežju bo priredil danes, v soboto dne 31. t. m. ob 20. uri v dvorani g. Renčlja na Pobrežju gledališko predstavo. Vprizorila se bo času primerna žaloigra »Domen«. Ker je čisti dobiček namenjen za obdarovanje ubožne šolske dece pri letošnji šolski božičnici, vabi odbor na obilen poset. V ta namen se bodo tudi na dan Vseh svetnikov pobirali pri obeh vhodih magdalenskega pokopališča prostovoljni darovi.

m **Občni zbor Mariborskega smučarskega kluba.** V četrtek je bil v hotelu pri »Zamorcu« prvi redni občni zbor Mariborskega smučarskega kluba. Občni zbor je otvoril in vodil v odsotnosti predsednika g. inž. Misa, g. Vetrih. Delovanje kluba je bilo v preteklem letu zelo agilno. Klub šteje danes 160 članov, med njimi 120 verificiranih smučarjev. Pri volitvah je bil izvoljen soglasno naslednji novi odbor: predsednik Bruno Parma, odbornk Vetrih, Ferstnerič, Pirnat, Andrin, Heinrich, Munda, Žunković, Čerin, Zitterschlager in Janko Ornik; v nadzorni odbor pa inž. Dev in dr. Žgur.

m **Predstava.** Ljudski oder otvori nocoj v Zadružni gospodarski banki svojo letošnjo sezono z vprizoritvijo Gogoljeve šaljive igre »Ženitev«.

m **Kinematografi.** Grajski kino: »Mamselle Nitouche«. — Kino Union: »V tajni službi«.

m **Predavanje.** V okviru zimsko-sportnega odseka SPD bo v začetku novembra predaval g. Cvetko Švigelj iz Ljubljane o zimskem sportu. Predavanje bo pojasnjevalo okoli 100 skioptičnih slik.

m **Predavanje o kolonijalni razstavi v Parizu.** V četrtek zvečer je predaval v tukajšnji ljudski univerzi g. Marcel Rey o kolonijalni razstavi v Parizu. Dvorana je bila nabito polna kakor doslej še pri nobenem drugem francoskem predavanju. Poslušalci so napeto sledili izvajanjem in nagradili predavatelja z navdušenim aplavzom.

m **Potreba javnega stranišča pred glavnim kolodvorom.** Maribor je pri nas prvi dobil moderna podzemska stranišča, ki so mu gotovo v čast. Tako stranišče je bilo projektirano tudi pred glavnim kolodvorom, zato se je staro, nehigienično, že pred dvema letoma odstranilo. Postavilo pa se ni samo zaradi tega, ker ni bil dosežen tozadevni sporazum med mestno občino in železniško upravo. Posledica je, da je sedaj vsako jutro ponesnažena vsa okolica. Treba je tedaj to vprašanje znova načeti in rešiti, posebno še, ker se bo tam gradila tudi še nova carinska pošta.

m **Cene za prašiče.** Na včerajšnjem sejmu za prašiče je bilo na prodaj 247 živali. Cene so bile: 5—6 tednov stare živali 40—65 Din, 7—9 tednov stari 70—100 Din, 3—4 mesece stare 140 do 250 Din, 5—7 mesecev stare 300—400 Din, 8—10 mesecev stare 450—500 Din, 1 leto stare 550—700 Din; po teži: 1 kg žive teže 5·50—7 Din, mrtve teže 9—10 Din. Prodanih je bilo 120 komadov.

m **Z ribjega trga.** Na včerajšnjem trgu za ribe so se prodajale sardele po 14 Din, borboni, brancine in sipe pa po 32 Din in so bile v eni uri vse prodane.

m **Davica.** Pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah je obolelo več otrok za davico, tako da so morali meščansko šolo za 10 dni zapreti. Šolski prostori bodo razkuženi in 4. novembra se bo zopet pričel redni pouk. Doslej ni od obolelih še nihče umrl.

m **Kap.** Od kapi zadet je včeraj dopoldne umrl na Trgu svobode 73-letni zasebnik Herman Ott. Pogreb bo v ponedeljek ob 15. uri popoldne.

m **Ogenj.** Pri Sv. Duhu na Stari gori je iz še nepojasnjenega vzroka pričelo v nedeljo goreti gospodarsko poslopje posestnika Franca Kranjca. Ogenj se je zaradi vetra silno naglo razširil na vso zgradbo, ki je kljub gašenju domačih gasilcev pogorela do tal. Zgorela je tudi stiskalnica, vsa ostala oprava, a uničenih je tudi 10 polovnjakov mošta. Rešili pa so gasilci stanovanjsko hišo. Zavarovalnina je prenizka, da bi krila nastalo škodo.

m **Napad z nožem.** V Grabšinščaku v Slovenskih goricah so pijani fantje, ki so se ponoči vračali od prešanja, izvabili iz hiše posestnika Vinka Mariniča in ga tako pretepli in osuvali z noži, da je obležal nezavesten na tleh. Svojci so poklicali zdravnika, ki je odredil prevoz ranjenca v bolnico. Napadalce so orožniki že izsledili.

m **Zastrupljenje.** Pomotoma je 24-letni posestniški sin Ivan Rat iz Vrtiča pil neko tekočino za pokončevanje mrčesa in se zastrupil. Moral je iskati pomoči v tukajnšji bolnici.

m **Nesreča šivilje.** Na spolzki poti je v četrtek zvečer padla 33-letna šivilja Roza Šegijeva iz Krčevine n si zlomila desno roko.

m **Zopet nezgoda konja.** Včeraj zjutraj je na Državnem mostu zopet padel nek konj na gladkih tleh. Dvigniti so ga morali gasilci. Bilo bi res nujno potrebno, da bi se tu nekaj ukrenilo.

m **Nesreča šolarja.** Pri Sv. Danielu so otroci po šoli opazovali zidarje, ki popravljajo mežnarijo. Pri tem je padlo z odra težje bruno, priletelo na nogo nekemu učencu in mu jo zdrobilo. Domači učitelj g. Grafenauer je dečka sam odnesel na postajo in ga odposlal v bolnico.

m **Apaška kotlina bo volila.** Te dni je bilo v Apaški kotlini več volilnih sestankov in shodov, ki so vsi zelo dobro uspeli. Vsi navzoči so izjavili, da pojdejo 8. novembra volit. Posebno kompaktni so nemški prebivalci Apaške kotline, ki se bodo korporativno do zadnjega moža udeležili glasovanja.

m **Nesramna predrznost.** Pod tem naslovom smo objavili pod mariborskimi vestmi dne 23. 6. notico, v kateri se je trdilo, da je v mariborski tekstilni tovarni zaposleni češkoslovaški Nemec P. sirovo nagnal natakarja v »Veliki kavarni«, ker ga je ogovoril slovensko. Nadalje da je zahteval pojasnila od plačilnega natakarja, »kako si drzne poslati natakarja, ki ne zna nemško«. Končno se je v notici reklo, da bi bilo umestno, če bi se revidiralo njegovo zaposlenje v naši državi, ker je enakih vse polno pri nas na razpolago. — Kakor smo se mogli prepričati na podlagi objektivnih izjav, so bile informacije našega dopisnika napačne in ne odgovarjajo resnici. Prav tako se je ugotovilo, da je dovoljenje g. P. za zaposlitev v naši državi v redu. Na podlagi vseh teh dejstev preklicujemo vso vsebino navedene notice in dajemo g. P. s tem popolno zadoščenje.

m **Skesan grešnik.** Včeraj dopoldne se je tukajšnji policiji prijavil 33-letni brezposelni delavec Ivan Ramšak iz Ribnice na Pohorju in zpovedal, da je pred dnevi ukradel neki posestnici na Klancu pri Dobrni 850 Din in jih zapravil. Izročen bo sodišču.

Ptuj

p **Poroka.** Poročila sta se 29. t. m. v minoritski cerkvi Rudolf Kraker, sin veletrgovca in Uta Matzun, hči pokojnega Jakoba Matzuna, veletrgovca. Bilo srečno.

p **Volilni shod.** Strokovna zveza sklicuje volilni shod, ki se vrši danes ob 20. uri v dvorani hotela »Slon«. Govoril bo g. Delpin, vodja Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, podružnice v Ptuju.

p **Karambol.** Dne 29. t. m. ob 12. uri sta trčila na Florjanskem trgu Liningerjev avtobus, ki vzdržuje promet med Ptujem in Mariborom, ter Matzov tovorni avto. Prvi je privozil iz Miklošičeve ulice, slednji pa iz Panonske ulice. Oba vozova sta precej poškodovana, posebno Matzov. K sreči človeških žrtev ni. Kdo je zakrivil karambol, se trenutno ni dalo dognati. Ker se nahaja na tem mestu križišče ulic in je tamkaj tudi največji promet, bi bilo želeti, da se nastavi kak organ, ki bi dirigiral številne voznike in avtomobiliste. Sicer še pride do večje nesreče.

p **Iz sodne dvorane.** Dne 28. t. m. se je vršila pred tukajšnjim okrajnim sodiščem razprava proti Jožici Riedl, ki je bila, kakor smo svojčas poročali, radi vlačugarstva in tajne prostitucije v Ptuju aretirana. Jožica je priznala vse svoje grehe. Obsojena je na 3 mesece zapora in oddajo v prisilno delavnico za dobo 3 let. K temu pa še pride 10 mesecev, ki so ji bili pogojno odpuščeni.

Radi tatvine se je zagovarjal Franc Bratošek, hlapec iz Vareje, ker je Josipu Herbersteinu ukradel par moških čevljev. Obsojen je bil na 1 mesec strogega zapora.

Radi istega delikta je bil obsojen na 14 dni strogega zapora Anton Lenart, delavec, pristojen v občino Skale, ker je ukradel Vodstvu regulacije Pesnice les. Ker je mladoletnik, se mu izvršitev kazni odloži za dobo enega leta.

Iz drugih banovin

Filmska ekspedicija po Južni Srbiji

Pred dnevi se je vrnila v Beograd ekspedicija Jugoslovanskega prosvetnega filma s krasnim filmom »Skozi zemljo naših carjev in kraljev«.

Ekspedicija je prehodila 4000 km v enem mesecu in je filmala vso Južno Srbijo. Film prikazuje neodkrite nenavadne prirodne lepote tega dela naše kraljevine. Ekspedicijo je vodil književnik in urednik »Vremena« Stanislav Krakov.

Škrlatinka in davica

Z vlažnimi jesenskimi dnevi se je močno razširila škrlatinka in davica, zlasti pri šolskih otrokih. V tem mesecu je v Beogradu zbolelo za to boleznijo 2krat več otrok kot prejšnji mesec. Po podatkih Osrednjega higijenskega zavoda je zbolelo leta 1929. za davico v Beogradu 180 otrok, leta 1930. pa 402 otroka. V prvih 9 mesecih t. l. je bilo skupaj 944 bolnikov. Pretekli mesec je bilo v beograjski občini 25 bolnikov. Ta mesec pa jih je zbolelo za davico že 33. Te dni do konca meseca se bo bolezen najbrže še razširila in bo število bolnikov v primeri s prejšnjim mesecem podvojeno.

Poplave

Zaradi škode, katero so napravile poplave, kakor smo včeraj poročali, je generalno ravnateljstvo železnic v Sarajevu ustavilo ves promet od Sarajeva do Konjica. Pošiljke blaga, ki se pokvari, so bile vrnjene pošiljateljem. Na poškodovanem delu proge med Odorašcem in Konjicem so potniki morali včeraj prestopiti. Na progi Sarajevo—Višegrad je voda na več krajih porušila progo. Po dveurni motnji se je vršil zopet redni promet. Na progi Karanovac—Gračanica je promet za nedoločen čas ustavljen. Tudi v sarajevskem srezu so poplave motile promet. Reka Zujevina se je izlila iz korita in v okolici Blažuja poplavila vse poti. Iz Konjica poročajo, da je zaradi poplav ustavljen ves promet na železniških progah in na cestah. Glavna cesta je v dolžini 60 m zasuta. Na več krajih je voda porušila podporne zidove. Reka Prača je preplavila vso okolico. Iz Brčka poročajo o strašnem neurju, ki je naredilo mnogo škode. Na poti Simin—Han—Brčko je voda porušila most čez reko Šibošico. Reka Pčinja se je zlila iz korita med Basanskim Šamcem in Gradačcu. Iz Slavonskega Broda poročajo, da so vse okoliške reke močno narasle, Ukrina je pa preplavila vso okolico. Iz Bosanske Gradišče poročajo, da Sava neprestano narašča. Včeraj je bila že 5 m nad normalo. Močno narasla je tudi reka Vrbas.

---

b **Po katastrofi »Starega Bečeja«.** Pred dnevi so potegnili iz Tize potopljeni parnik »Stari Bečej«, kateri se je ponesrečil pred meseci ob priliki velikega neurja. Petnajst potnikov je tedaj utonilo. Parnik so dvignili iz reke z veliko težavo. Potapljač Lazarevič se je spustil 8krat na dno reke, preden je našel parnik pod plastjo blata in peska. V potopljenem parniku so našli tri trupla, dve sestri iz Vranjeva in nekega moškega iz Imotskega. Truplo 15. žrtve pa niso mogli najti, najbrže ga je reka odplavila daleč od kraja, kjer se je parnik potopil. Dvignjeni parnik bodo popravili, kajti vsi njegovi stroji in truplo so ostali nepoškodovani in »Stari Bečej« bo zopet prevažal potnike med Starim in Novim Bečejem.

b **Po zločinu študenta Rumenovića.** Pred dnevi je pred Kolarcem študent Rumenović napadel z nožem in hudo ranil Desanko Radović, učenko III. letnika državne trgovske akademije. Stari oče napadene Desanke je izjavil, da Desanka ni bila zaljubljena v Čedomirja. Ta je hodil za njo samo zaradi tega, ker ima dekle posestvo na deželi. Desanka je nekaj let starejša ko Rumenović. Stari oče trdi, da je Rumenović napadel Desanko iz koristoljubja, ne zaradi ljubosumnosti. Rumenović se je hotel za vsako ceno polastiti Desankinega premoženja.

b **Obsojen direktor reklamnega zavoda.** Zaradi 7 sleparij je bil v Beogradu obsojen na 9 mesecev strogega zapora bivši direktor reklamnega zavoda »Reklama« Boško Radovanović, ki je s svojimi nepoštenimi manipulacijami oškodoval stranke za več 100.000 Din.

Celje

* **Razglas o volitvah.** Mestno načelstvo je včeraj izdalo razglas o volitvah. Volilo se bo na treh volišča, ne na dveh, kakor je bilo prvotno določeno, in ne po ulicah, temveč po abecednem redu v volivnem imeniku. Na I. volišču v poslopju mestnega načelstva, prvo nadstropje, soba št. 6 bodo volili volilci z začetnicami rodbinskega imena od A do vključno J; na II. volišču v telovadnici meščanske šole (dohod iz Strossmayerjeve ulice) od K do vključno P; na III. volišču v telovadnici mestne osnovne šole (dohod iz Gregorčičeve ulice) od R do vključno Ž. Volitve trajajo neprestano od 7. zjutraj do 18. Pri volitvi smejo glasovati samo oni, ki so vpisani v volilne imenike. Glasovanje je javno in ustno.

* **Razglas.** Na dan volitev poslancev za narodno skupščino, na dan pred volitvami in na dan po volitvah (to je v soboto 7. novembra, v nedeljo 8. novembra ter v ponedeljek 9. novembra) je prepovedano točiti ali kakorkoli dajati alkoholne pijače. To se objavlja po čl. 52 zakona o volitvah narodnih poslancev s pristavkom, da se prestopki kaznujejo po čl. 89 navedenega zakona z zaporom od 15 dni do 6 mesecev in v denarju od Din 100 do Din 500. Mestni načelnik dr. Goričan.

* **Seja okoliške občinske uprave.** V soboto 7. novembra ob 20. se bo v občinski dvorani na Bregu vršila javna seja okoliške občinske uprave.

* **Razpis službe.** Okoliški občinski urad razpisuje mesto pomožnega pisarniškega uradnika. Prošnje naj se vložijo do 7. novembra.

* **Primorci!** Jutri na praznik 1. novembra bo ob 1. dopoldne v spodnjih prostorih Narodnega doma važen sestanek Primorcev. Razgovarjali se bomo o gospodarskem položaju. Pridite vsi!

* **Smrtna kosa.** V petek 30. t. m. zjutraj je v svoji hiši Na okopih št. 5 zadet od srčne kapi umrl krojaški mojster g. Josip Tomažič v starosti 41 let. Pokojni je bil doma iz Martincev pri Ptuju in se je po prevratu naselil v Celju, kjer je kmalu zaslovel kot uniformski krojač. V zadnjih letih je razpošiljal uniforme v vse kraje naše države. Pogreb se vrši na praznik 1. novembra ob 3. popoldan iz hiše žalosti na mestno pokopališče. Bodi mu ohranjen blag spomin, težko prizadeti rodbini naše sožalje! — V javni bolnici je 29. t. m. umrla 7-letna Marija Jereb, hči posestnika iz Dramelj.

* **Mestni kino** predvaja nocoj ter jutri enega največjih in najznamenitejših zvočnih filmov »Atlantik« s Kortnerjem, Forstom ter Ledererjem v glavnih vlogah.

* **Surov napad.** 24-letni sin posestnice Plavčak Štefan iz Lehna pri Donački gori je v nedeljo 25. t. m. zvečer šel domov. Na cesti so ga srečali trije pijani fantje, ki so ga brez vsakega vzroka napadli ter s koli pretepli, da je dobil težke poškodbe po glavi in hrbtu. Plavčaka so morali prepeljati v celjsko javno bolnico. Za napadalci poizvedujejo orožniki.

Snežne čevlje in galoše
sprejema v popravilo 2307
M. Trebar, Ljubljana, Sv. Petra 6

Velik uspeh I. banovinske sadne razstave v Ptuju

Razstavljalcev je bilo 82, od teh 54 sadjarjev za sadje, 2 vkuhano sadje, 2 vrtnarja, 1 pletarna, 2 za škropilnice, 3 za sredstva za pokončavanje škodljivcev, 1 za suho sadje, orehe in sadno drevje, 1 za kostanje, 2 za grozdje, 2 za grozdje, 2 za stroje, 1 za kotel za kuhanje žganja, 2 za sortirne stroje, 1 za umetno gnojilo, 3 za poučne knjige, 1 za sadne in grozdne sokove, 1 za mreže za drevje, 2 za pakovanje in zabijanje zabojev in 1 za nakladanje in shranjevalne zaboje. Sadje in grozdje je bilo razstavljeno v 24 kabinetnih zabojih, v 348 ameriških zabojih, 155 gajbicah in košaricah, v 32 jugoslovanskih zabojih, v 35 holandskih zabojih, v 29 normalnih sodih, v 40 steklenicah vkuhanega sadja, v 40 steklenicah sadni in grozdni sokovi. Sodelovalo je 20 oseb stalno v dneh razstave, ki je trajala od 11. do 14. t. m. Sortirni in pakovalni tečaj je trajal od 5. do 9. t. m., kojega je obiskovalo 35 oseb.

Ocenjevalna komisija se je sestajala iz 11 oseb. Priprave za razstavo so trajale 3 mesece; sestava razstave pa 8 dni. Likvidacija in razdiranje 5 dni. Razstava je imela svojo okrepčevalnico, kjer je sodelovalo stalno 6 oseb. Odposlalo se je dopisov in vlog 1500, tiskovin in lepakov, pozivov itd. nad 2000. Razstavo je obiskalo 5137 oseb n 313 šol. Moralni uspeh razstave je zelo ugoden, gmotni uspeh pa povoljen. Ob priliki razstave je bilo 9 poučnih predavanj, ter sadjarski tečaj in sadjarski shod. Ker je bila razstava v času grozdne trgatve ter v najtežjih gospodarskih prilikah in v težkem denarnem trgu, ki je razvil podlago splošnega nezaupanja, se razstave ni udeležilo toliko sadjarjev, kakor je bilo pričakovati v normalnih razmerah. Cene sadja: prve boljše kakovosti od 3—5 Din za kg, druge kakovosti 1'50—3'50 Din za kg, gospodarske kakovosti od 0'50—1'50 Din za kg. Celo razstavo je prevzela »Štaj. sadjarska zadruga« v Mariboru. Razstavo je podprla kr. banska uprava v Ljubljani, deloma tudi sreski kmet. odbori in sadjarske podružnice ter mestna občina Ptuj. Razstava je bila pod pokroviteljstvom gospoda bana Dravske banovine in vodstvom sadjarskega društva Dravske banovine.

V prid razstave so v glavnem sodelovali: Štaj. riboru, Kmetijska šola v Rakičanu, Sadjarsko društvo po svojih delegatih, sreski kmetijski resadjarska zadruga, Sadj. in vinarska šola v Mareenti v Dravski banovini, ter Sadjarska podružnica v Ptuju po prostovoljnih sodelavcih iz vrst ptujskih gospodarsko delujočih oseb. Sadjarski in drugi razstavljalci bodo odlikovani in nagrajeni z diplomi in sadjarskim orodjem, tečajniki, katere se je podprlo z brezplačnim stanovanjem in hrano, pa so prejeli spričevala o sposobnosti v sortiranju in pakovanju sadja. Razstava je imela gospodarsko-trgovski in pa sadjarsko poučni pomen, ter je svoj smoter uspešno dosegla.

Zakaj kandidiram

Izjava kmetskega strokovnjaka Alojzija Drmelja, sreskega kandidata za krški okraj

Ali mislite, da je lahko kandidirati, če pomislimo malo nazaj, **kakšno strašno razdejanje je bilo v zadnji narodni skupščini?** Danes ne smemo več misliti na zastarele strankarske boje, ki so imeli za posledico propadanje zlasti kmečkega stanu, ki je steber države. Danes potrebujemo v prvi vrsti **gospodarskih delavcev,** ki bodo s složnim delom zboljšali razmere v državi.

Kot sin stare kmetiške rodovine, ki je vedno stremel za naprednim gospodarstvom, sem se šolal na raznih kmetijskih strokovnih šolah, da si izpopolnim strokovno znanje. S tem se mi je odprl tudi pogled v naravnost obupne razmere našega kmeta in zato sem vedno stremel za tem, da se te razmere zboljšajo. Zboljšanje mora priti, če bomo složni in če obrnemo hrbet onim, ki so iskali v prvi vrsti povsod koristi za sebe in za svojo stranko, gospodarska vprašanja pa odrivali vedno bolj na stran. Narava je pravična in ne izbira med ljudmi, koga bode obdarovala, koga bode zopet bolj skopo odpravila. Pravična je z vsemi enako in tak bi moralo biti tudi z ljudmi, da bi bili znosljivi in pravični nasproti sebi in drugim. Težko je bilo gledati trpljenje našega podeželskega ljudstva, vseh stanov, ki so ga razni strankarski agenti v najtežjih časih medsebojno hujskali.

Nočemo več pogubonosnega strankarstva, ampak složnega gospodarskega dela, ki naj dvigne našega kmeta zopet na ono stališče, ki mu gre po njegovem številu v državi, to je **na prvo mesto.**

Kandidiram torej zato, ker mi je blaginjo podeželjskega ljudstva in njegov napredek res pri srcu in ker želim svojim sorojakom boljšo bodočnost, ki je mogoča le v dobro urejeni in svobodni Jugoslaviji.

Alojzij Drmelj, pos. in župan.

Elektrifikacija Dolenjske

Važen sestanek interesentov bo 4. novembra.

Trebnje, 30. okt.

Na županstvo Trebnje so prispele te dni vprašalne pole za izvedbo elektrifikacije Dolenjske. Vsi interesenti in občine naj pole pri županstvu nabavijo, ter do sestanka, na katerega so vabljene vse dolenjske občine, poročajo o številu in jakosti potrebnih žarnic. Sestanek bo 4. novembra v občinski pisarni v Trebnjem. Vsi zbrani podatki morajo biti zanesljivi in pravilni zaradi sestave proračuna.

V vinski kleti bi ga skoro zadušil ogljikov plin

Gornja Radgona, 30. oktobra.

Firma Clotar Bouvier v Gornji Radgoni je znana daleč na okoli radi svojih vin, ki jih pridela v svojih vinogradih, kakor tudi po svoji tvornici za sekt. Svoje vinske zaloge hrani v ogromnih kleteh, ki so sedaj polne vinskega mošta.

V sredo 28. oktobra je šel v tako imenovano »Šprangerjevo klet« Marijo Jurko, kletar pri tvrdki, da bi si zabeležil številke nekaterih na novo napolnjenih sodov. Klet, v kateri je bilo nad petsto hektolitrov vinskega mošta, se je čez noč zaradi alkoholnega vrenja napolnila z ogljikovim plinom. Kletar Jurko je dobro poznal posledice tega strupenega plina, a je upal, da bo svoje delo še vseeno lahko opravil. A nenadoma ga je popadla slabost. Imel je le še toliko moči, da je poklical na pomoč. Nato se je nezavesten zgrudil med sode.

Klice na pomoč so slišali stanovalci nad kletjo, a se zato niso zmenili. Šele na otožno pasje lajanje je v klet pritekel železniški uradnik Müller Rihard in z naporom izvlekel na svež zrak kletarja Jurka. Po daljšem naporu se je g. dr. Brezniku posrečilo onemoglega zopet obuditi k življenju.

Trebnje

Osena vest. Na svoje staro mesto v Št. Peter pri Novem mestu je odšla od nas učiteljica gdč. Ana Š e r c e l j. Imenovana je službovala v Trebnjem komaj mesec dni začasno, ko je bila zaprta šola v Št. Petru, sedaj ob otvoritvi nove šole pa zopet odhaja na staro mesto.

Novi potni listi. S 1. septembrom t. l. se izdajajo novi potni listi. Stranke, ki imajo še stare potne liste, jih morajo zamenjati z novimi in obenem predložiti rojstni in domovinski list.

Kmečka nadaljevalna šola. V nedeljo po prvi maši bo zboroval v šoli odbor in učiteljski zbor kmečke nadaljevalne šole v Trebnjem. Letos bo otvorjen še drugi letnik te šole.

Dramatični odsek tuk. Sokola pripravlja veseloigro »Trije vaški svetniki«. Odmor je bil res precej dolg. Prav želimo si zopet rednega zimskega sporeda.

Poljčane

Povodenj preti našemu kraju in okolici. Dravinja s pritoki je na podlagi zadnjega neprestanega deževja močno narasla. V četrtek zjutraj je prestopila bregove in so bili vsi travniki in njive pod vodo. Zlasti je bila občutno prizadeta občina Brezje. Iztopila pa je in zalila travnike voda že tudi pri železnem mostu v Poljčanah. Proti poldnevu, ko je ponehalo deževati, je nevarnost nadaljnih poplav minila. Treba pa je samo še dan močnega deževja, pa bo katastrofalna povodenj zasegla celo dolino.

Prvi sneg je padal te dni. Vendar se še ni prijel. Pač pa je naš Boč zopet ves pobeljen in se zdi, da bo zdaj svojo belo kapo kar obdržal.

Razširjajte Jugoslovana!

Lep jubilej Franca Hlebanje

25-letnica oderskega udejstvovanja.

Jesenice, 26. okt.

Ko je dramatični odsek našega Sokolskega društva otvoril minulo soboto letošnjo sezono z »Divjim lovcem«, je v otvoritveni predstavi nastopil tudi br. **Hlebanja** Franc v glavni vlogi vaškega berača Tončka. S tem je nastopil 26 leto oderskega udejstvovanja. Petindvajset let požrtvovalnega dela je za njim. Če pa štejemo sem tudi prvo leto, ko je pričel študirati in se uvajati v odersko življenje, pa jih ima že 26 let. Lepo število dni, ki pove mnogo, koliko je naš brat France napravil za ljudsko prosveto.

Kot 22 letni mladenič se je lotil tega dela in danes kot 48 letni mož dela z enakim vesejem, enako požrtvovalnostjo in, rekel bi, s podvojeno silo. Ne straši se žrtev, on je bil in je vedno na mestu. Zanj ni ovire, ni vremenskih neprilik in ne izgovorov, da ne more, ampak vesel in zadovoljen se loti vloge ki mu jo da režiser.

Po rodu je Jeseničan. Bil je vseskozi slovanskega prepričanja, bi je Slovenec tudi takrat, ko je bilo to težko. Marsikaj je že moral radi tega prepričanja in svojega odkritosrčnega nastopa pretrpeti.

Na oder je stopil že leta 1905, ampak že takrat na slovenski oder. Nekaj mesecev se je učil tudi pri ljubljanskem gledališču. Nastopil je že neštetokrat, igral je razne vloge, večje in manjše, ampak vse z enakim veseljem. Površen ni bil nikdar, vedno do skrajnosti natančen. V tem pogledu je lahko vzgled vsem. Posebno dobro pa izpelje vloge »duhovnikov«, tako je med drugim naravnost briljiral kot župnik v »Kralju na Betajnovi«, kot prior v »Bratih sv. Bernarda«, in »Golgoti«, kot župnik v »Mladosti«, kot monsignor v »Našem gospodu županiku«, kot »Balantač« v »Vdovi Rošlinki«, kot »Šibca« v »Veleji«, kot Tonček v »Divjem lovcu« itd.

Našemu jubilantu br. Hlebanji, ki je še vedno dmelaven, zdrav in vztrajen, k temu lepemu in izrednemu jubileju iskreno čestitamo in mu kličemo še na mnoga leta! B. J.

Gornja Radgona

Zaključek krojnega tečaja. Osemtedenski krojni tečaj, katerega je na željo obrtništva priredila kraljeva banska uprava v Ljubljani, se je zaključil v sredo 28. oktobra t. l. s prav dobrim uspehom. Tečaj je vodil strokovni učitelj banske uprave g. Alojzij Knafelj. Udeleženci so pridobili mnogo strokovnega znanja. Udeležencev je bilo 28, med katerimi največ mojstrov in mojstric ter deloma tudi pomočnikov in pomočnic. Da je bil tečaj res nujno potreben, dokazuje dejstvo, da so k pouku redno prihajali celo iz Sv. Jurija ob Ščavnici, iz Negove in Apač, izmed katerih so nekateri oddaljeni polne tri ure. Občutili so pač potrebo po izpopolnitvi. G. Alojzij Knafelj je v daljšem govoru orisal pomen strokovne izobrazbe, opozarjal udeležence na močnega konkurenta onkraj Mure ter jih opozarjal, naj vedno izkoristijo priliko za izobrazbo, ker le dobro kvalificiran obrtnik ima dandanes uspeh. Načelnik obrtne zadruge g. Franc Jančar, kateremu pripada največja zasluga, da se je tečaj vršil, je tudi sam posečal ta krojni tečja. V imenu vseh udeležencev se je zahvalil g. predavatelju za njegov trud in požrtvovalnost, katero je izkazoval ob priliki vršečega tečaja.

Osumljen požiga. Orožništvo je aretiralo in v sredo 28. oktobra odpremilo v zapore v Ljutomer brezposelnega hlapca Jožefa Lajnščak iz Šalovec v Prekmurju, ker se je potikal po tukajšnji okolici. Osumljen je požiga, ki ga je baje izvršil meseca aprila lani pri svojem stricu Jožefu Lakoš v Šalovcih ter poskusa požiga pri posestniku Andražu Lajnščak tudi v Šalovcih.

Cerknica

V nedeljo 15. novembra t. l. ob pol eni uri popoldne ima Vodna zadruga v Cerknici svoj redni občni zbor v prostorih hotela Žumer v Cerknici. Spored občnega zbora bo: I. Pregled in odobritev računov iz l. 1929., 1930. in 1931. II. Volitev novega odbora ter posameznih funkcijonarjev. III. Samostojni predlogi

OKUSNA IN ZDRAVA JE KOLINSKA KAVA!

Sokolski pevski koncert na Jesenicah

Triumf slovanske pesmi.

Pevski koncert sokolskega pevskega zbora jeseniškega, moškega in mešanega, je za nami. Naši vrli pevci so nam položili račun in ko nam zvene na ušesa še danes lepo proizvajane skladbe, moramo priznati, da nismo bili varani glede uspeha in je bila to res prireditev. kakoršna pristoja našemu sokolskemu društvu, v ničemer pa ni zaostajala za sličnimi prireditvami, recimo pa tudi v Ljubljani, s to razliko, da je bila društvena velika dvorana nabito polna ljudi vseh slojev. Društveni upravi, voditeljem pevskega zbora in vsem članom pa lahko krepko čestitamo k uspehu, kakoršnega ni imelo na Jesenicah še nobena slična prireditev.

Disciplini pevk in pevcev, br. pevovodji Sredenšku vsa čast, in zadivljenje solistom. — Marsikje si videl rosne oči po koncertu, od ust do ust pa le en glas, — oh kako je bilo lepo, kedaj bo zopet koncert? Tudi mi bomo prišli v Vaš krog. Impozantna slika mešanega zbora 72 lepo naštudiranih grl nam bo ostala v spominu. Da se spustimo malo v podrobnosti. Ves program je bil sestavljen tako, da je vsaka naslednja pesem vedno bolj užgala, čim bolj so se stopnjevale skladbe v umetniško višino, proizvajana pa bila s tako bravuroznostjo, sleherna, da je že ob po prvi pesmi bila vsa pozornost publike osredotočena na zbor in res ta kontakt traja nepretrgoma do konečne »Smiljane« od Vilharja, odlomka iz operete, ki je bil krona celi prireditvi.

Morati pa ramo, da je bilo par neznatnih pogrešk, ki se bodo sčasoma popolnoma odstranile, na celoten efekt pa niso uplivale kakorno, čutili so jih samo pevci sami. Ka je bil zbor predigri »Smiljane«, kjer je bil precej okoren. Poplačal je v nadaljnem izvajanju z lepim prednašanjem poslušalstvo! Tudi izgovorjave m. š. zbora je želeti čistejšo. Vse to pa ne strašiti ne zbora, ne godbenikov v prepričanju, da bo vse to vešča roka pevovodje kmalu odstranila!

Po svršetku koncerta se je vršila živahna zabava pri pogrnjenih mizah, ki je zopet povdarila složnost, bratstvo in prijateljstvo članov zbora! Pozdravno in zahvalno besedo je spregovoril br. starosta dr. Obersnel, br. podstarosta Mr. Ph. Žabkar pa je bodril pevce k nadaljnemu složnemu delu — v požrtvovalnosti je uspeh. Slovanska pesem je v nedeljo triumfirala. Le krepko dalje po začrtani poti, dobili bomo še dosti prijateljev — žrtvujmo se za lepo pesem, ki tako blagodejno upliva na srce, in takrat ko se zbiramo pozabimo na vse bridkosti — srce se nam zopet razveseli in težko čakamo zopet na sleherno pevsko vajo! Zdravo sestre in bratje! Hvala Vam vsem vsem!

Škofja Loka

Nogometna tekma. Kljub dovolj nagajivemu vremenu se je vršila v nedeljo popoldne na letnem telovadišču Sokola zaključna nogometna tekma. V goste je prišel SK Dunav iz Ljubljane, ki se je to pot proti SK Sokol prav močno uveljavil. Obe enajstorici sta čvrsto držali svoje pozicije— a je končno Škofja Loka le podlegla z rezultatom 6:5. Tekma je bila na vobče zanimiva, lepa in poučna. Udeležba je bila zaradi dežja bolj pičla. Ponovno pa se je izkazalo, da ni najidealneje imeti igrišče ob vodi! Sora je namreč eno žogo odnesla...

Sokolska knjižnica je zopet odprta in se izposojajo knjige vsakemu, tudi nečlanom. Knjižnica posluje ob četrtkih od 20 do 21 in ob nedeljah od 10 do 11. Poleg slovenskih knjig se izposojajo tudi hrvatske in nemške knjige. Knjižničar je z n i ž a l pristojbino za izposojene knjige tako, da je najvišja izposojevalnina za knjigo 1 Din. Posel knjižnice toplo priporočamo!

Za kratek čas.

Znameniti učenjak Lichtenberg je imel precej dolga ušesa. Na račun njegovih dolgih ušes ga je zbodel neki znanec z besedami:

»Vi imate pa res dolga ušesa, gospod profesor!«

»Da, to je res,« je odgovoril Lichtenberg, »moja ušesa in vaši možgani — to bi bil prima — osel!«

Hranilnica Dravske banovine

Ljubljana — Celje — Maribor

Nalaganje prihrankov na hranilne knjižice in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji in popolnoma varno.

Za vloge in vse obveznosti jamči dravska banovina z vsem premoženjem in z vso davčno močjo.

Katastrofalen zaključek našega izvoza sadja

(Od našega rednega dunajskega dopisnika)

Vse tisto črnogledstvo, ki sem ga razvijal v svojih poročilih od vsega začetka, so dejstva tekom izvozne dobe še daleč nadkrilila. Nekatere faze našega izvoza sem naslikal s posameznimi slučaji, ki so nazorno osvetljevali vso mizerijo na dunajskem veletrgu, ki je pa še eden najboljih v srednji Evropi, ki prihajajo v poštev za naše sadje.

O izvozu grozdja, ki je bilo vedno jako aktivna postavka našega izvoza, sem že povedal, da je prenehal še predno je dobro začel. Za jabolka je tudi tako slabo, da slabše sploh biti ne more. Še lansko leto je bilo n. pr. na dunajskih tovornih kolodvorih redno okoli 50 do 60 vagonov, ki so čakali iztovarenja, a ves ta teden ni — niti enega. Naše srbske Budimke je bilo lani že na stotine vagonov tukaj, letos — niti eden. Kljub vsemu temu ni mogoče doseči tukaj nikake poštene cene za najboljša namizna ali gospodinjska jabolka.

Splošen položaj se da na kratko tako le očrtati: Vsega sadja iz izvozniških držav ni došlo niti polovica v primeri z lanskim letom, a kljub temu so cene dosegale poprečno komaj polovico lanskih. Izvozniki pa so se pripravljali na letošnji izvoz nekako po izkušnjah lanskega leta, kar je povsem normalno in naravno. — Odkod tako nazadovanje in velikansko razočaranje naših izvoznikov?

Že pred meseci sem na tem mestu slutil pravi odgovor na to vprašanje: vzrok je pred vsem zmanjšana kupna sila prebivalstva. Ljudstvo se omejuje na najvažnejše in najnujnejše potrebe. Ta vzrok smo sicer čutili, ali da se vresniči v tako veliki meri, tega pa vendar nismo pričakovali. V tako splošno gospodarsko depresijo so udarili znani bančni polomi v Nemčiji in za njo tudi drugod po vsej Evropi. Ljudstev se je lotil paničen strah za bodočnost v takih merah, da so z neizmernimi dvigi hranilnih vlog in drugačnih denarnih naložb, katastrofo še povečali. — Posledice takega splošnega gospodarskega položaja se kažejo posebno na sadnih trgih, kjer je varčevanje najlažje izvedljivo.

In sredi najbolj živahnega izvoza naših češpelj in grozdja so prišle znane devizne odredbe v vseh državah, tako da je prav za prav onemogočen vsak izvoz, ako ostane pri sedanjem denarnem poslovanju med državami našega sosedstva. Par primerov.

Veletrgovina z jajci je imela plačati jugoslovanski izvozniški tvrdki 3000 dolarjev. Devizna centrala je dovolila kot prvi obrok — 40 dolarjev. Kaj naj počne ž njimi? Kdaj bo račun 3000 dolarjev plačan?

Druga dunajska tvrdka ima plačati jugoslovanskemu izvozniku za češplje čez 100.000 dinarjev. Po dolgem čakanju je dobila nakazanih — 2000 Din. Kdaj bo ta račun plačan?

Da so take razmere v denarnem poslovanju nevzdržljive, je jasno, kajti sicer mora res prenehati vsaka medsebojna trgovina. Čemu potem toliko brige za dobre medsebojne trgovske pogodbe, ki postanejo brezpredmetne ob takih denarnih razmerah? — Zadnje dni se govori in piše o konferenci raznih držav, da take nemogoče devizne omejitve kako uredijo, da bo medsebojna trgovina mogoča. Naj bi le čim prej kaj pametnega ukrenili!

Pa imamo še enega sovražnika, ki se je kakor zaklel proti našemu izvozu, in ta je — vreme! V poletju suša, da sadje sploh ni moglo o pravem času pravilno dozoreti, potem pa deževja nikdar konca. Naše češplje so bile letos predrobne, dočim so Bolgari izvažali krasno blago. No, sredi izvozne dobe je začelo deževati, kar je dalo tej kupčiji zadnji udarec.

Še huje je z izvozom grozdja. — Po suši je prišlo deževje, grozdje se je napilo, da rado poka, in tako se dogaja, da prihaja na Dunaj vse mokro, plesnivo in že gnilo. Kar celi vagoni so povsem neporabni. In kar je najhuje letos, je to, da takega grozdja sploh ni mogoče prodati niti za prešanje vina. Za tako inozemsko grozdje morajo kupci plačati po 30 zlatih K carine in nov prometni davek, kar ceno tako poviša, da se prešanje ne izplača. Lani so naši izvozniki prejeli še vedno vsaj za stroške, letos niti tega ni več. Celi vagoni grozdja gredo v kanale in med izmečke, ali v Donavo. Nekateri so imeli ogromne izgube. To pa edino radi tega, ker izvozniki nimajo nikakega pojma, kako blago vzdrži prevoz do Dunaja. — To vse bodi v dokaz, koliko je pri nas še treba — vzgoje.

Ali za eno pa so naši izvozniki: — za bedasto konkurenco sami med seboj. Za vsak vagon izvoza jih je takoj deset, ki se zanj tepejo in tirajo nakupne cene navzgor. To so »dobrotniki ljudstva«, bi rekel kdo. Da, to so krivi preroki, ki ljudstvo zavajajo v čisto napačne misli o trgovini, o trgovskem položaju, o svetovni konjunkturi. Zato pa je med našimi izvozniki neizmerno izgub in naposled nezadovoljnosti. Ali za svoje neuspehe iščejo vzrokov povsod, le ne pri sebi, kjer bi jih največ našli.

Končno še malo opozoriteve!

Silno slaba izvozna doba bo imela na dunajskem veletrgu katastrofalne posledice. Že danes ne vemo več, komu se more kaj zaupati in komu ne. Znamenja kažejo na celo vrsto polomov. Zato — pozor! **A. G.**

Izredni občni zbor Vzajemne pomoči

Ljubljana, 30. oktobra.

Danes ob deseti uri se je vršil izredni občni zbor Vzajemne pomoči reg. pomožne blagajne v Ljubljani, v prostorih gostilne Pod staro lipo. Zboru je predsedoval predsednik zavoda gosp. **dr. Niko Zupanič**, bivši minister itd. v Ljubljani. Pozdravil je vse prisotne delegate in namestnike delegatov, ki so se občnega zbora polnoštevilno udeležili. Omenja, da je zavod v kratki dobi svojega obstoja mnogo pomagal najbednejšim in uživa radi tega jako velik ugled med vsemi sloji našega naroda, kar dokazuje lepa udeležba, zlasti pa je razveseljivo, da more ob tej priliki pozdraviti, tudi delegata iz bratske Hrvaške.

Glavni tajnik zavoda g. **Šinkovec Rudolf** prečita zapisnik o predložitvi kandidatne liste delegatov in namestnikov, ter konštatira, da so predlagani gospodje izvoljeni, ker je bila predložena ena sama kandidatna lista. Zavodov ravnatelj podaja zanimivo poročilo o delu in razvoju zavoda od ustanovitve l. 1929. naprej. V tej kratki dobi zavodovega obstoja se je izplačalo na posmrtnini in sicer v 24 slučajih skupno Din 221.085·— na doti pa v 23 slučajih skupno Din 163.240·—. Vzajemna pomoč ima sedaj skupno za posmrtnino in za doto 15.537 zavarovanih članov, kar znači, da je ta način zavarovanja prava blagodat zlasti za manj premožne sloje prebivalstva. Poročilo so navzoči delegati sprejeli z odobravanjem na znanje, pri volitvi v upravni svet so bili soglasno izvoljeni za načelnika g. **dr. Niko Zupanič**, ki si je za lep razmah te prepotrebne ustanove stekel nevenljivih zaslug. Za prvega podnačelnika je izvoljen g. **Šiška Josip**, stolni kanonik v Ljubljani, drugi podpredsednik pa je zavodov ravnatelj g. **Šinkovec Rudolf**. Odborniki so še gg. **Josip Logar**, župnik iz Žirov, **Pelc Slavko**, **Poljak Ivan**, in **Ogrizek Avgust** vsi iz Ljubljane.

V nadzorstveni svet so izvoljeni gg. **Piber Janez**, župnik v Šenčurju pri Kranju in **Jakob Zadnikar**, posestnik na Brdu.

Sprejeta je bila izprememba pravil, po kateri se uvaja način posmrtninskega zavarovanja na ta način, da dobi zavarovani član po preteku 15 let 40% zavarovane vsote izplačane, ostalo pa se izplača po smrti zavarovanca zakonitim dedičem. Posmrtninsko zavarovanje se je izpopolnilo tako, da dobi zavarovanec za slučaj nezgode, povzročene pri izvrševanju njegovega poklica in pa žene porodnice v slučaju smrti popolno zavarovalnino izplačano in to kljub temu, da jim ni še potekla karenčna doba.

Gospodarske vesti

× **Gospodarski patrijotizem v praksi.** Na naš članek v štev. 251 z dne 28. t. m. pod naslovom »Strahotne posledice« so se nekateri gospodje čutili prizadete, češ da pretiravamo. Danes smo prejeli dopis, ki potrjuje v polni meri naša izvajanja. — Pretekli teden je ljubljanska policija aretirala dva potnika neke dunajske tvrdke s pisarniškimi predmeti. Obrtna oblast, ki gospodarski patrijotizem bolje pojmuje, kakor pa naša »zavednа« javnost, je potnika kaznovala z globo 4000 dinarjev in jima odvzela komisijske knjižice. Človek bi mislil, da je s tem stvar urejena. No, eden izmed potnikov se je lepo peljal v Beograd, drugi pa ne meneč se za prepoved v najlepšem miru nadaljeval s kupčijami. Poznamo imena tvrdk v Ljubljani, ki so dunajskim židom širokogrudno odprla pripravljenost podpiranja tujcev v trenutku, ko se našemu izvozu v Avstrijo stavijo največje zapreke. Tem gospodom povemo na glas, da po vsej državi doni klic: Kupujmo domače blago! Če tega nočejo slišati, bomo zavpili še glasneje in to imenoma.

Dobave.

Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 6. novembra t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg jeklene pocinkane žice, 100 kg bločnih verig, 30 kg bločne žice, 200 m kabla in 5 komadov kompletnih svetiljk za predsignale. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 12. novembra t. l. ponudbe glede nobave spiralnih svedrov, 100 komadov karbidnih svetiljk, 1 aparata za mazanje s cilinderskim oljem, 150 steklenic sidola, 100 zavitkov siraksa, raznega usnja, odpadkov od usnja, platna itd. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik sprejema do 9. novembra t. l. ponudbe glede dobave 55 zavitkov žebljev za podkovanje in 500 komadov kovinskih žagic.

Borzna poročila

dne 30. oktobra 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 30. oktobra. Amsterdam 2273·78 do 2280·62, Bruselj 786·49—788·85, Curih 1098·45—1101·75, London 214·89—222·39, Newyork 5624·01—5641·01, Pariz 222—222·66, Praga 165·86—166·36, Trst 288·52—294·52.

Zagreb, 30. oktobra. Amsterdam 2273·78 do 2280·62, Bruselj 786·49—788·85, London 214·89 do 215·71, Milan 288·52—289·42, Newyork kabel 5635·01—5652·01, Newyork ček 5624·01—5631·01, Pariz 222—222·66, Praga 165·86—166·36, Zürich 1098·45—1101·75.

Beograd, 30. oktobra. Amsterdam 2273·78 do 2280·62, Berlin 1341·50—1368·50, Dunaj 723 do 747, Bruselj 786·89—787·85, Curih 1098·48 do 1101·75, London 214·59—222·39, Milan 288·52 do 294·52, Newyork 5624·01—5641·01, Pariz 220 do 256, Praga 165·86—166·36.

Curih, 30. oktobra. Beograd 9·05, Pariz 20·20, London 19·85, Newyork 513·25, Bruselj 71·60, Milan 26·425, Madrid 45·70, Amsterdam 207·20, Berlin 121·25, Stockholm 113·50, Oslo 110·75, Kopenhagen 111·50, Sofija 3·72, Praga 15·18, Varšava 57·40, Budimpešta 90·025, Atene 6·40, Carigrad 2·45, Bukarešta 3·07, Helsingfors 10·30.

Vrednostni papirji

Ljubljana, 30. oktobra. Drž. papirji: 7% Bler 63, 8% Bler 71. — Banke: Celjska pos. 150, Kred. zav. 195. — Industrija: Stavbna 40, Ruše 125.

Zagreb, 30. oktobra. Drž. papirji: 7% inv. pos. 64—65·50, vojna škoda ar. 276—278 (278—290), kasa 276—278, dec. 295 bl., 4% agr. obv. 38 bl., 7% Bler ar. 60—63 (61), kasa 60—63, 8% Bler ar. in kasa 66—70, 7% pos. hipot. b. 64 d., 6% beglučke obv. 42·25—43 (42·25—43).

Žitna tržišča

Novi Sad, 30. oktobra. Pšenica: dolnjebačka, 79 kg 2% 235 zaklj., potiska, 80 kg 1% 250 zaklj. — Vse ostalo je neizpremenjeno. Tendenca: neizpremenjena. Promet: 24 vagonov.

Sombor, 30. oktobra. Otrobi: bački, pšenični 85—90. — Vse ostalo neizpremenjeno. Promet: 112 vagonov.

Budimpešta, 30. oktobra. Tendenca: ustaljena. Promet: sreden. — Pšenica: dec. 9·95 (10·06 do 10·08), marc 10·90—11·38 (11·18—11·20). — Rž: marc 12·56—12·73 (12·60—12·63). — Koruza: maj 13·20—13·35 (13·26—13·30).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendenca slaba, brez prometa.

Šport

Nadaljevanje državnega prvenstva

Po krajšem odmoru se bo v nedeljo nadaljevalo državno prvenstvo. Z njimi se prične drugi in končni del tekmovanja za naslov državnega prvaka za leto 1931—32.

V Beogradu bo tekma **BSK : Sašk.** Beogradčani so si v prvi polovici pridobili velik naskok in jim je prvenstvo skoroda zasigurano. BSK je vsekakor favorit.

V Splitu bo gostovala Mačva. Hajduk ima z njo majhen obračun. V prvi tekmi je moral deliti točke in bo sedaj seveda hotel zadevo temeljito popraviti.

V Zagrebu bo lokalni derby. Gradjanski in Concordia sta sicer z ozirom na Vse svete vložilo na savez prošnjo za preložitev tekme, toda JNS prošnje ni uvaževal. Concordia je trenotno v prav dobri formi, vprašanje je le, če bo njen napad dovolj močan, da bo zmogel izvrstno ožjo obrambo »purgerjev«.

Stanje v tabeli je naslednje:

BSK	5	5	0	0	15:2	10
Gradjanski	5	3	1	1	6:4	7
Hajduk	5	2	2	1	8:7	6
Concordia	5	2	0	3	12:10	4
Sašk	5	1	0	4	6:15	2
Mačva	5	0	1	4	5:14	1

Razne vesti

Na dan volitev ne bo tekem. Na zadnji seji JNS je bil iznešen predlog, naj savez prepove na dan volitev, dne 8. novembra vse tekme. Tega dne bodo prepovedane vse tekme — prijateljske in prvenstvene, tudi državno prvenstvo se ne bo vršilo. Državno prvenstvo bo na ta način končano šele 6. decembra.

Nova svetovna rekorda sta postavila Japonca **Oda in Nambu.** Oda je bil na olimpijadi v Amsterdamu zmagovalec v troskoku in je sedaj zboljšal v tej disciplini svetovni rekord Avstralca Winterja od 15·52 m na 15·58 m. Nambu je v skoku v daljavo dosegel 7·98 m. Dosedanji rekord je imel zamorec Cator (Haiti) s 7·93 m.

Olimpijada v Los Angelesu ne bo preveč dobro obiskana. Sedanja splošna svetovna gospodarska kriza se pozna tudi v sportu. Mnogo evropskih držav je že sklenilo, da ne bodo poslale svojih tekmovalcev preko velike luže. Holandska in Avstrija sta že defenitivno sklenili, da se olimpijade ne udeležita.

Pravi smučarski čevlji

vedno v zalogi in izdeluje po meri staroznana

tvrdka ZALOKAR, Mestni trg 19

Popravila se sprejemajo

2324

Nogavice, rokavice, volna in bombaž

najceneje in v veliki izbiri pri

KARL PRELOG

Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

UNIFORME

vseh vrst izdeluje, vse uniformske potrebščine in dežne plašče v zalogi **Simon Klimanek, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6.** 2198

Lep lokal

v Gledališki ulici odda takoj Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani. 2320

Naznanjam

cenjenemu občinstvu, da bom **otvoril v soboto, dne 31. oktobra t. l. v Rožni dolini, Cesta XV, št. 26**

podružnico mesarije

Imel bom na zalogi prvovrstno govejo, telečje in svinjsko meso po najnižji ceni. Priporočam se za obilni poset!

Franc Dolničar, mesar. Šolski drevored

Telefon 2059

Premog suha drva

Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Gledališče

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Drama

Začetek ob 20. uri zvečer

Sobota, 31. oktobra: Pritličje in prvo nadstropje. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Nedelja, 1. novembra: Brez tretjega. Znižane cene. Izven.

Ponedeljek, 2. novembra: Vest. Znižane cene. Izven.

Opera

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sobota, 31. oktobra: Damski lovec, Car se da fotografirati. Red D.

Nedelja, 1. novembra: Viktorija in njen huzar. Znižane cene. Izven.

Ponedeljek, 2. novembra: Zaprto.

Na Vseh svetnikov dan zvečer se vprizori v drami Begovićeva najnovejša drama »Brez tretjega«, ki je dosegla pri premijeri tako velik uspeh. Delo je zanimivo po svoji zgrajenosti, ravnotako pa tudi po svoji globoki vsebini. Igrata ga. Mira Danilova in g. Levar. Naštudiral pa je dramo prof. Šest. Za predstavo veljajo znižane dramske cene.

Francoska drama »Vest«, ki je bila določena za nedeljo popoldne, se vprizori na Vernih duš dan t. j. v ponedeljek 2. novembra ob 20. uri po znižanih dramskih cenah. »Vest« je ljudska drama v najlepšem pomenu besede. Njena globoka vsebina je pretresljiva in močno vpliva na gledalca. Režija je Debevčeva. V posameznih vlogah nastopijo ga Marija Vera, Boltarjeva in Rakarjeva ter gg. Devec, Skrbinšek, Kralj, Železnik in Bratinač

Izvirna dramska premijera. Cvetko Golar nam je napisal novo veseloigro iz kmečkega življenja. Naše podeželske dovtipne ljudi, njih zadrege in težave nam slika ravno tako pristno kakor v »Vdovi Roślinki«. Največ zabave bo pri svatovskih prizorih. Premijera bo v sredo 4. novembra izven abonmaja.

Repertoar narodnega gledališča v Mariboru

Začetek ob 20. uri.

Sobota, 31. oktobra: »Zemlja smehljaja«. Ab. B.

Nedelja, 1. novembra: »Cirkuška princesa«. Prvič v sezoni.

Ponedeljek, 2. novembra: Zaprto.

Torek, 3. novembra: »Konec poti«. Ab. C

Prvič v letošnji sezoni se bo pela Kalmanova opereta »Cirkuška princesa« v nedeljo 1. nov., na praznik Vseh svetih ob 20. uri. Nedvomno bodo Mariborčani pozdravili ponovitev te operete, ki je bila vsekakor najboljša lanska glasbena vprizoritev. Pri letošnji vprizoritvi bo absolviral baletne točke gledališki plesni zbor, sodeloval pa bo ves operetni ansambl, zbor in statisterija.

Trbovlje

Razširjenje pešpoti. Vendarle se bo uresničila davna želja mnogih delavcev iz naselbine Njiva, ki so zaposleni v vzhodnem obratu, na dnevnem kopu Agnes ali pa na Dobrni in Gvidi, da se pešpot, ki vodi iz Njive od Trboveljščice do nove Slokanove hiše oziroma do ceste v Petelinovi vasi, dodobra popravi. Pred dnevi se je vršil uradni komisijski ogled te steze. Ker so se interesenti in lastniki zemljišča zedinili, bodo v kratkem začeli popravljati to pešpot, ki je bila doslej jako zanemarjena. Na komisiji se je dosegel sporazum, da dopustijo lastniki zemljišča, na katerem drži ta steza, razširjenje brez odškodnine, rudnik bo pa dal na razpolago potreben gramoz in kamenje.

Radio

Ljubljana, sobota, 31. oktobra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Salonski kvintet. 18.30 B. Hrovat: Preustvarjanje v kulturnem filmu. 19.00 Ga. Orthaber: Angleščina. 19.30 Prof. Namorš: Narkotična poživila. 20.00 Koncert Slov. vok. kvinteta. 20.00 Duet: Klavir in harmonij (gg. Marjan Lipovšek, Heri Svetel). 21.15 Salonski kvintet. 23. Napoved programa za naslednji dan.

Beograd, sobota, 31. oktobra. 12.05 Radio orkester. 13.30 Nov. in film. 16.00 Plošče. 17.00 Narodne pesmi. 17.30 Radio orkester. 19.20 Predavanje o filmu. 20.00 Zagreb. 21.30 Novice, Jazz.

Zagreb, sobota, 31. oktobra. 12.30 Plošče. 13.30 Poročila. 17.00 Radio orkester. 20.15 Kulturne in društvene vesti. 20.30 Ljubljana. 22.30 Poročila in vreme. 22.40 Zabavni koncert.

Praga, sobota, 31. oktobra. 12.35 Bratislava. 14.10 Plošče. 17.35 Mladinska ura. 19.20 Poljudna glasba. 20.20 Jazz. 22.10 Moravska Ostrava.

Ljubljana, nedelja, 1. novembra. 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10.30 P. dr. Roman Tominec: Galerija slovečih konvertitov. 11.00 Salonski kvintet. 12.00 Govor g. ministra Puclja. 19.30 Prenos iz Budimpešte: Requiem, Verdi. 21.30 Mar. Pagnol-Paul Nivoix: Slava in njeni mešetarji, igra v 3 dej. (Šentjakobski gledališki oder). 22.45 Čas in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Beograd, nedelja, 1. novembra. 10.00 Katoliško bogoslužje. 11.30 Plošče. 12.30 Operni koncert. 13.30 Filmske in dnevne vesti. 16.00 Narodna glasba. 17.00 Medicinsko predavanje. 17.30 Jazz. 19.30 Orintalska glasba. 20.00 Nabožne pesmi. 20.40 Pester program. 21.10 Saksofon. 21.30 Vokalni koncert g. Borisa Popova, člana pariške opere. 22.20 Večerni koncert. 23.00 Sprehod po Evropi.

Zagreb, nedelja, 1. novembra. 11.30 Plošče. 12.45 Kuhinja. 17.00 Radio orkester. 20.15 Kulturne in društvene vesti. 20.30 Komorni koncert. 22.15 Novice in vreme.

Praga, nedelja, 1. novembra. 7.30 Koncert iz Karlovih Varov. 8.20 Orgelski koncert. 9.00 Bratislava. 10.00 Bogoslužje 10.10 Plošče. 12.05 Poljudna glasba. 13.05 Plošče. 16.00 Brno. 17.30 Plošče. 19.00 Brno. 20.00 Večerni koncert. 22.20 Lahka glasba.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

VI No. 15.881/5. 3012—3—2

Razpis.

Po pooblastilu min. za finance z dne 11. junija 1930, štev. 79.560/II, in na osnovi določil čl. 82—105 zak. o drž. računovodstvu se razpisuje prodaja barake invalidskega doma v Toplicah pri Novem mestu potom ustne javne dražbe, ki se bo vršila na licu mesta dne **10. novembra 1931 ob trinajstih.**

Izklicna cena Din 10.000·— (desettisoč dinarjev). Kavcija 10% izklicne cene.

Dražbeni pogoji so na vpogled med uradnimi urami pri VI. oddelku kraljevske banske uprave, pri sreskem načelstvu v Novem mestu, pri občinskem uradu v Toplicah in pri dražbeni komisiji pred početkom dražbe.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, 27. oktobra 1931.
Pomočnik bana: **dr. Pirkmajer.**

*

K V-No. 423/38.

Razglas o licitaciji.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje za prevzem in izvršitev gradnje carinskega skladišča na Jesenicah

I. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 25. novembra 1931 ob enajstih

v sobi št. 17 tehničnega oddelka v Ljubljani. Pojasnila in ponudbeni pripomočki se proti plačilu napravnih stroškov dobivajo med uradnimi urami v sobi št. 27.

Ponudbe naj se glase v obliki popusta v odstotkih (tudi z besedami) na vsote odobrenega proračuna, ki znaša 1,043.982·23 dinarjev.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih novinah« in na razglasni deski tehničnega oddelka.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine
v Ljubljani, dne 27. oktobra 1931.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

E 1774/31—11. 3031

Dražbeni oklic.

Dne 27. novembra 1931 ob devetih bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga d. o. Senčak, vl. št. 1 in 4; zemljiška knjiga d. o. Levajnci, vl. št. 170.

Cenilna vrednost: 88.440·— Din; vrednost pritikline: 17.420· —Din; najmanjši ponudek: 70.573·— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ptuju,
dne 16. oktobra 1931.

*

E 1463/31—11. 3032

Dražbeni oklic.

Dne 27. novembra 1931 ob desetih bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga d. o. Pohorje, vl. št. 18.

Cenilna vrednost: 60.600·— Din; vrednost pritikline: 3640·— Din; najmanjši ponudek: 42.827·— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ptuju,
dne 16. oktobra 1931.

*

E 214/31—7. 3027

Dražbeni oklic.

Dne 4. decembra 1931 ob desetih bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 7 dražba nepremičnin: zemljiška knijga Podtabor, vlož. št. 27.

Cenilna vrednost: 31.907·— Din, najmanjši ponudek 21.272·— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ribnici, odd. II.,
dne 29. oktobra 1931.

*

P VIII 219/31—10. 3034

Razglasitev preklica.

S sklepom okrajnega sodišča v Ljubljani, z dne 16. septembra 1931, opravilna štev. L VIII 6/31—9, je bil Presetnik Ignacij, prej stanujoč v Stožicah št. 35, zaradi zapravljivosti omejeno preklican.

Za oskrbnika-pomočnika je bil postavljen Ramovš Anton, posestnik v Stožicah štev. 11.

Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. VIII.,
dne 25. oktobra 1931.

Vpisi v trgovinski register.

Vpisale so se nastopne firme:

1165. Sedež: **Ljubljana, Aškerčeva ul. 3.**
Dan vpisa: 24. oktobra 1931.
Besedilo: **Kotlarka, družba z o. z.**
Obratni predmet je izdelovanje in prodaja kovinastih in pločevinastih izdelkov, zlasti kotlov in nakupovanje v to svrho potrebnih surovin.
Družbena pogodba z dne 20. oktobra 1931.
Družba je ustanovljena za nedoločen čas.
Višina osnovne glavnice: 15.000 Din.
Na to vplačani zneski v gotovini: 15.000 dinarjev.
Poslovodje: Župnek Marijan, poslovodja v Ljubljani, Gledališča ul. 10.
Poslovodja zastopa družbo samostojno in podpisuje zanjo tako, da latnoročno pristavi svoj podpis pod predtiskanim, od kogarkoli pisanim ali s štampiljo odtisnjenim besedilom firme.
Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani
odd. III., dne 24. oktobra 1931
Firm. 934/31 — Rg C V 20/1.

*

1166. Sedež: **Ljubljana.**
Dan vpisa: 27. oktobra 1931.
Besedilo: **M. Barbič.**
Obratni predmet: trgovina z vinom in žganjem na drobno in debelo.
Imetnik: Barbič Marin, trgovec z vinom v Ljubljani, Stari pot štev. 11.
Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani
odd. III., dne 27. oktobra 1931.
Firm 937/31 — Rg A VII 74/1.

*

1167. Sedež: **Ljubljana.**
Dan vpisa: 7. septembra 1931.
Besedilo: **Simon Klimanek in drug.**
Obratni predmet: trgovina s čepicami, pozamenterijskim blagom, rokavicami ter jermeni ter obratovanje krojačnice.
Družbena oblika: javna trgovska družba od 1. oktobra 1931.
Družabnik: Klimanek Simon, trgovec v Ljubljani, Šeleburgovi ul. 6; Bolek Ernest, zasebnik, tam.
Družbo zastopa samo družabnik Klimanek Simon ter podpisuje za njo na ta način, da lastnoročno zapiše besedilo firme.
Deželno kot trgovsko sodišče v Ljubljani
odd. III., dne 5. septembra 1931.
Firm. 790/31 — Rg A VIII 68/1.

Konkurzni razglasi

Sa 25/31—3. 3030

1168.

Poravnalni oklic.

Uvedba poravnalnega postopanja o imovini dolžnika Juhart-a Mihaela, trgovca v Meži.

Poravnalni sodnik: Romold Ivan, starešina okrajnega sodišča v Slovenjgradcu.

Poravnalni upravnik: dr. Lavrič Josip, odvetnik v Slovenjgradcu.

Narok za sklepanje poravnave dolžnika z njegovimi upniki pri okrajnem sodišču v Slovenjgradcu dne 2. decembra 1931 ob devetih.

Pri istem sodišču je oglasiti terjatve upnikov, tudi če teče o njih pravda, do dne 21. novembra 1931.

Okrožno kot poravnalno sodišče v Celju,
odd. I., 21. oktobra 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

3013

Razglas o licitaciji.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani razpisuje na dan

14. novembra 1931

ob enajstih dopoldne javno pismeno licitacijo za dobavo obvezilnega materijala. S kolkom za Din 100·— opremljene ponudbe je vložiti v zaprtem in zapečatenem ovitku, ki mora nositi napis: »Ponudba na oprav. štev. 380/3—1931«, do 14. novembra 1931 do 11. ure v vložišču urada.

Ponudbe se morajo vložiti na posebnih tiskovinah, ki se dobijo obenem z ostalimi licitacijskimi pripomočki za ceno Din 30·— v ekonomatu OUZD, soba št. 233, dnevno od 11. do 12. ure.

Licitacija se bo vršila ob označenem času pri OUZD v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 20, soba št. 203.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani,
v Ljubljani, dne 26. oktobra 1931.

Razne objave

3025

Računski zaključek Kranjske industrijske družbe v Ljubljani za poslovno leto 1930/31.

Bilanca premoženja dne 30. junija 1931:

Aktiva: 1. posestvo Din 4,421.761·02; 2. stavbe Din 14,496.185·96; 3. stroji in obratovalne naprave Din 23,770.475·02; 4. nedovršene nove stavbe Din 20,133.846·91; 5. sirovine in zaloge Din 23,256.393·47; 6. blagajna Din 2,068.845·11; 7. menice in devize Din 376.360·—; 8. efekti 1,478.051·— dinarjev; 9. dolžniki in imovina pri bankah Din 34,073.149·26; — skupaj Din 124,075.067·75.

Pasiva: 1. delniška glavnica (90.000 delnic po 150 Din nom. vrednosti) Din 13,500.000·—; 2. račun rednega rezervnega sklada Din 1,687.223·69; 3. račun posebnih rezerv Din 1,817.236·67; 4. račun rezervnega sklada za valutarne izpremembe Din 3,541.730·34; 5. račun rezervnega sklada za družbene namene Din 1,625·191·—; 6. račun davčne rezerve Din 1,050.000·—; 7. sklad za investicije Din 6,000.000·—; 8. lastno premoženje na Bistrici v Rožu Din 5,120·000·—; 9. neizplačane dividende Din 32.857·50; 10. račun dvomljivih terjatev Din 437.921·72; 11. upniki Din 84,420.187·16; 12. račun dobička in izgube: prenos iz prejšnjega leta Din 153.589·45, preostanek iz tekočega leta Din 4,689.130·22, vsega Din 4,842.719·67; — skupaj 124,075.067·75 dinarjev.

Račun dobička in izgube dne 30. junija 1931:

Izguba: 1. davki in doklade 4,421.892·27 dinarjev; 2. splošna režija Din 2,906.755·79; 3. zavarovanja: socialno zavarovanje Din 2,341.205·43, zavarovanje zoper škodo Din 191.312·80, vsega Din 2,532.518·23; 4. pasivne obresti Din 2,161.172·58; 5. odpisi Din 2,397.013·19; 6. račun dvomljivih terjitev Din 437.921·72; 7. dobiček kot saldo Din 4,842.719·67; — skupaj 19,699.993·45 dinarjev.

Dobiček: 1. prenos iz prejšnjega leta Din 153.589·45; 2. donos obratov ter gozdnega in zemljiškega posestva 19,546.404·— dinarjev; — skupaj Din 19,699.993·45.

Glavna skupščina delničarjev je dne 22. oktobra 1931 sklenila, da se na kupon za poslovno leto 1930/31 izplača dividenda v znesku

Din 7·50 za vsako delnico.

Izplačevanje bosta vršila, pričenši z dnem 2. januarja 1932, Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani ter Dunavska banka v Beogradu.

Upravni svet
Kranjske industrijske družbe.

*

3035

Oznanilo javne dražbe.

Dne 7. novembra 1931. ob 10. uri se bo vršila v Javnih skladiščih tt.: Javna skladišta družba z o. z., Ljubljana, Dunajska cesta 33, javna dražba ca. 70 kub. metrov hrastovih friz in ca. 11 kub. metrov hrastovih plohov.

Ljubljana, 30. oktobra 1931.

Skladiščna uprava.

*

3033

Objava.

Mlekarska zadruga v Novem mestu r. z. z o. z. je stopila v likvidacijo. Upniki naj ji prijavijo svoje terjatve v zakonitem roku. Likvidatorja sta: Bevc Josip, posestnik na Kiju, in Munda Josip, ravnatelj Ljudske posojilnice v Novem mestu.

Mlekarska zadruga v Novem mestu,
dne 29. oktobra 1931.

*

3008—3—3

Poziv upnikom.

»Bistrica«, lesna trgovska industrijalna družba z o. z. v Slov. Bistrici, se je razdružila ter je prešla v likvidacijo.

Upniki se pozivajo, da prijavijo likvidatorju terjatve v 14 dneh.

Vošnjak Vladimir, s. r.,
posestnik na Mestnem vrhu pri Ptuju,
likvidator.

Al Jennings: 23

Pesnik in bandit

Tako sva mnogo ur sedela drug ob drugem, bivši cestni razbojnik v raztrganem fraku in begunec v snežnobelih hlačah. Delala sva načrte, kako bi kapital, kar sem ga bil nakradel, najbolje naložila. Porter je menil, da bi bilo najbolje, začeti s kakšnimi nasadi kokosovih orehov ali nabaviti si koncesijo za indigo ali pa se lotiti kakšne predsedniške kampanje. Njegovi predlogi in pripombe so me kar fascinirali, v njih je bilo toliko presenetljivega, da sem neodoljivo čakal njegove zadnje besede. Pozabil sem, da se je »Helena« nameravala samo obložiti z vodo in da je morda sedaj jadrala že daleč od obrežja.

Tedaj je prišel narednik z ladje in mi pomignil. V naglici sem skoraj mizo prevrnil, ko sem vstal.

— Samo še trenutek!

Porterjev nerazrušljivi mir me je zadržal, kakor da me je zgrabil za roko.

— Vi ste Američan. Ali ste že kaj mislili na proslavo našega slavnega Četrtega?

— Četrtega? Kakšnega četrtega?

— Četrtega julija, polkovnik, ki se začne nocoj eno minuto po polnoči.

Nekako se nama je posrečilo, da sva tudi Franka spravila na breg. Pozno po polnoči naju je Porter spremil na konzulat, kjer si je bil ustanovil svoj dom. V kotu največje dvorane je stala njegova vojaška postelja. Pobral je odejo z nje, jo razgrnil po tleh in tam smo vsi trije skupaj legli.

Naslednjega dne smo približno ob enajstih pričeli s proslavo četrtega julija. Vsa naša družba je obstojala iz Porterja, Franka, dveh Ircev, ki sta imela koncesijo za indigo, iz ameriškega konzula, mene in dveh črncev, ki smo ju pritegnili zavoljo demokracije. Da pa bo triumf Amerike še posebej prišel do veljave, si je Porter vtepel v glavo, da se mora tudi angleški konzul udeležiti slavja. Razložili smo torej kraljevemu podaniku in on je pristal, češ, da bo vse skupaj v resnici zabavna komedija.

V Trojillu so bile samo štiri hiše tolikšne, kolikšne so ponavadi zaresne hiše. Našo nacionalno himno smo zapeli v senci pred guvernerjevim domom. A da bi tudi naš gost prišel na svoj račun, je Porter predlagal, naj pridenemo še en verz angleške »God save the King«. Toda Britanec se je odločno postavil po robu.

— Nikar ne delajte neumnosti iz te reči, je ugovarjal.

Potem smo po pravi teksaški navadi začeli streljati skozi vso naselbino in to streljanje smo hoteli zaključiti s tem, da si v citronovem logu kraj obale spečemo jarca. Toda te nakane nismo mogli več izpeljati, revolucija nam je prekrižala račun.

Dve estanci smo obsuli s svojo streljavo in povsod naokrog so ležale črepinje razbitih stekel. Karibski krčmarji so pobegnili pred nami. Postreči smo se morali kar sami in zapitek smo za vsak kozarec vestno puščali na mizi.

Tedaj je nenadoma od zunaj padel strel. Porter je pravkar s prazno steklenico razbil ogledalo na steni. Z nenavadnim, neizrekljivo veselim in smešnim mirom se je okrenil proti vratom.

— Gospoda moja, je dejal, domačini bi nas radi prikrajšali za naš zakonito zaščiteni praznik.

Z vikom in krikom smo planili na ulico in začeli divje streljati v zrak. Majhen mož v žareče rdečem suknjiču je pravkar jahal mimo. Njemu je sledilo kakšnih trideset bosih jezdecev, vsi v rdečih suknjičih, sicer pa zelo malo oblečeni, in za njimi se je dvigal oblak prahu. Streljali so s svojimi staroverskimi puškami, kakor da jim gre prav zares.

Ko je kolovodja na svojem majčkenem sivem poniju pridrvel mimo, mu je Porter segel čez pas in ga narahlo potegnil na tla. Skočil sem na njegovo mesto v sedlo in sem začel streljati in kričati kakor blazen vsevprek. Ojačenje, ojačenje! Kakor pesem triumfa je za mojim hrbtom grmel ta klic od nekod. Kam in kako sem jahal, ne vem.

Toda naslednjega dne nas je guverner z dvema majhnima rjavima Kariboma obiskal v konzulatu. Vrlim ameriškim patrijotom da bi se rad zahvalil za njihovo velikodušno podporo pri udušenju revolucije. Ameriški patrijoti da so rešili njihovo republiko. Z vladarsko gesto nam je ponudil plantaže kokosovih orehov, ki so divje rasli po vsej deželi. Nezaslišani pogum ameriških jezdecev da jim je rešil deželo!

Umetni gumi — Edisonova poslednja iznajdba

Edison je še tik predsvojo smrtjo obogatil svet z novo iznajdbo, z umetnim gumijem. Dela so trajala 12 let, predno sta jih oba pomočnika Edisonova Fred Cett in Charles Dally srečno in z uspehom končala.

Edisonu so povedali, da je delo uspešno končano, ko je že visel med življenjem in smrtjo.

Ott in Dally sta šele pred kratkim dokazala, da je pot, ki jo je pokazal Edison do izdelave umetnega gumija, edino pravilna. Umetni gumi bodo izdelovali iz soka neke rastline, ki raste v Ameriki v ogromnih množinah, temu soku pa pridevajo še nekaj kemikalij. Na ta način dobljeno snov ima vse lastnosti naravnega gumija.

O svojem uspehu sta oba pomočnika takoj obvestila Edisonovo ženo. Edison sam pa je bil že preslab, da bi bil mogel to poročilo razumeti.

Edison je bil že pred svojo smrtjo trdno prepričan, da bodo njegovi poskusi uspešni; rekel pa je dostikrat, da on ne bo doživel uspeha. Za časa njegove bolezni pa so mu morali njegovi pomočniki vsak dan poročati o uspehih.

Henry Ford pa, kralj avtomobilov, in g. Firestone (Feuerstein), predsednik velike družbe za izdelovanje pnevmatike, sta navdušena od najnovejše Edisonove iznajdbe, ker sta prepričana, da bo imela za razvoj avtomobilske industrije nedogledne posledice.

Zapleten pravni položaj

Zakon z lastno vdovo. — Žena je živela v dvomoštvu (bigamiji) z lastnim možem. — Otroci iz tega zakona »pravno« ne žive.

V nekem malem mestu v zapadni Prusiji je živel pred vojno strojarski pomočnik Schmied. Mož je bil oženjen in oče dveh otrok.

Schmied pa je moral l. 1915. v vojno. Kmalu pa so ga Rusi vjeli in odpeljali v Sibirijo. Tam je zbolel in prišel v bolnišnico. Iz bolnišnice pa ni prišel ven več kot »Schmied«, ampak kot »Friderick Andro«, ker so mu dokumente zamenjali.

Predno pa je utegnil Schmied — sedaj Andro — dati pogreško popraviti, je izbruhnila ruska revolucija in sedanji Andro se je moral pridružiti Kolčakovi armadi. Kasneje se mu je posrečilo pobegniti in šele l. 1923. se je preko Amerike vrnil v Nemčijo, kjer je zvedel, da je njegov rodni kraj pripadel Poljski.

Polagoma pa je zvedel, da so ga doma že zdavnaj proglasili za mrtvega, njegova žena pa da živi nekje v srednji Nemčiji. L. 1925. je res našel svojo ženo, ki je imela malo trgovino.

Sedanji Andro pa se svoji ženi ni dal spoznati, ampak se je rajši poročil ž njo drugič kot Friderik Andra. Tako se je zgodilo, da je vzel za ženo svojo lastno »vdovo«. To je storil mogoče zaradi tega, da žena kot vojna vdova ni izgubila pravice do odpravnine v znesku 3000 mark.

Andra pa se je kmalu po svoji drugi poroki zagledal v mlado dekle, ki je bilo mnogo lepše kot njegova postarna žena. Od svoje žene pa se ni hotel ločiti na običajen način, ampak je skušal doseči svoj namen po ovinkih s tem, da je vložil pri sodišču tožbo na razveljavljenje svojega zakona, ker prvi ženin mož Schmied še živi. Kot priče je naštel precej svojih nekdanjih tovarišev, misleč, da bodo ti le splošno zaslišani in da nihče ne bo prišel na njegovo sedanje bivališče.

Zadeva pa se razpletla čisto drugače kot je on mislil. Neka priča, ki je sama prišla pred sodišče, je ugotovila, da Andra ni Andra, ampak — Schmied!

Sedaj je nastala pravna zmešnjava. Po pameti bi bil moral Schmied postati zopet Schmied in moral bi bil odpravnino, ki jo je dobila njegova žena po pomoti, zopet vrniti. Pravno pa stoji stvar tako:

Pravno za mrtvega proglašen človek se je oženil z žensko, ki ni bila ločena niti vdova. Žena je torej živela v dvomoštvu s svojim lastnim možem; ob enem pa je bila poročena z možem, čegar kosti so — pravno — že zdavnaj trohnele v Sibiriji. Ni pa bila pravno omožena, ker se z mrtvecem ni mogoče poročiti. Otroci iz prvega zakona so dobili očma, ki je pravno mrtev, in so sirote po možu, ki še živi. Otroci iz drugega zakona pa so prišli že na svet kot sirote — seveda pravno — in pravno jih pravzaprav sploh ni na svetu.

Pravniki pa pričakujejo z veliko napetostjo, kako bo sodišče to zgodbo pravno rešilo.

Stroški volitev v Angliji

Angleški parlamentarci so izračunali, da so veljale zadnje volitve v Angliji pri vsi varčnosti vendar okoli 3 milijone funtov, od te vsote je plačala približno 10 odstotkov država, drugo pa stranke in kandidati.

Znesek pa, ki ga sme kandidat porabiti za agitacijo, je v Angliji postavno omejen. Pri zadnjih volitvah so varčevali zlasti s plakati, kajti z ozirom na razmeroma kratko volilno dobo so bile stranke prisiljene varčevati. Nekatere stranke so porabile še stare plakate od prejšnjih volitev.

Posebno mnogo so letos razdelili med volilce fotografiji raznih kandidatov. To so naredili z ozirom na ženske, ki odločujejo v Angliji pri volitvah. Samo kandidatinja lady Astor je razdelila v svojem volilnem okraju nad 50.000 svojih fotografij.

Pred sto leti je bilo v Angliji komaj pol milijona volilcev, l. 1918. pa jih je bilo že 8 milijonov. Pred tremi leti se je to število pomnožilo še za 3 milijone ženskih glasov, pri zadnjih volitvah pa je bilo že 30 milijonov volilnih upravičencev. Volilo je pa nad 22 milijonov ljudi, t. j. okoli 80 odstotkov.

Po starem običaju so imeli kandidati navado, da so za časa volilne agitacije poljubovali otroke svojih volilcev. Letos so to navado iz zdravstvenih razlogov opustili.

Poroka nečakinje angleške kraljice

V starinski kapeli v vasi Balcowbe v Sussex-u se je te dni poročila nečakinja angleške kraljice lady May Cambridge z bogatim, toda neplemenitaškim stotnikom v kraljevi gardi Abelom Smithom. Nevesta je stara 25 let. Vas Balcowbe leži blizu posestva rodbine Athlonc. V cerkvici se je zbralo okoli 500 povabljenih gostov, med njimi tudi angleška kraljica, nevestina teta. Poroči je par 82-letni nadškof Caster, oseben prijatej rodbine. Pred cerkvijo pa se je zbrala tisočglava množica. Nevesta je nosila krasno poročno obleko iz satina slonokoščene barve in dragocen čipkast ogrtač, ki ga ji je poklonila kraljica. Na glavi je imela venec iz pomarančnih cvetov. Ženin je bil oblečen v paradno uniformo angleških gardnih konjenikov. Dvanajst tovarišic je bilo oblečenih v temnomodre žametaste obleke, prikrojene po modi iz dobe kraljice Viktorije. Vse tovarišice so imele srebraste čevlje.

Po poroki so odšli gostje na bližnje posestvo rodbine Athlonc, na ženitovanjsko potovanje v inozemstvo pa mladi par ne pojde, ampak bosta potovala le po Angliji, ker ne bi bilo patirtoično v teh težkih časih nositi denar iz dežele.

Nevesta je dobila obilno bogatih daril. Značilno pa je, da nevesta ni govorila predpisanih besed o pokorščini možu, ampak je te besede premolčala, bržkone v sporazumu z duhovnikom in z ženinom. Tako je prišla enakopravnost moža in žene že pri poroki do veljave.

Angleški konzul na Korsiki izginil

Ni še dolgo tega, odkar je na zagoneten način izginil angleški kozul v Marseille-u, g. R. P. Leeds, in že zopet poročajo, da je izginil ravno tako zagonetno angleški konzul na Korziki, major Follet Routley, ki je imel svoj uradni sedež v mestu Ajaccio.

Vsa poizvedovanja za njim so ostala doslej brez uspeha in splošno sodijo, da so ga nekam odpeljali, če ga niso celo že ubili. Major Routley je svoje stanovanje usodnega dne že ob 6. uri zjutraj zapustil, da se odzove nekemu vabilu. Tja, kamor je bil povabljen, pa ni prišel, pa tudi popoldne se ni vrnil domov, kakor je bi napovedal. Tudi naslednjega dne ga še ni bilo domov.

Konzul je stanoval v hotelu »Continental« v Ajaccio. Od tega hotela pa je zahteval prosluli korziški bandit Bastoli nedavno 20.000 frankov. Ker mu na nasvet policijskega ravnatelja v Ajaccio lastnik hotela ni hotel izplačati, je začel Bartoli hotel čisto pravilno oblegati. Angleški konzul pa je drugi dan obleganja brez vednosti lastnika hotela poslal brezžični »klic na pomoč«, ki ga je prejel neki angleški parnik in ki je zahteval pomoč iz Marseille-a. Zato smatrajo, da se je Bastol bržkone hotel nad konzulom maščevati. Angleška vlada je ukrenila že vse potrebne diplomatske korake, da se ta zagonetna zadeva razjasni in razišči.

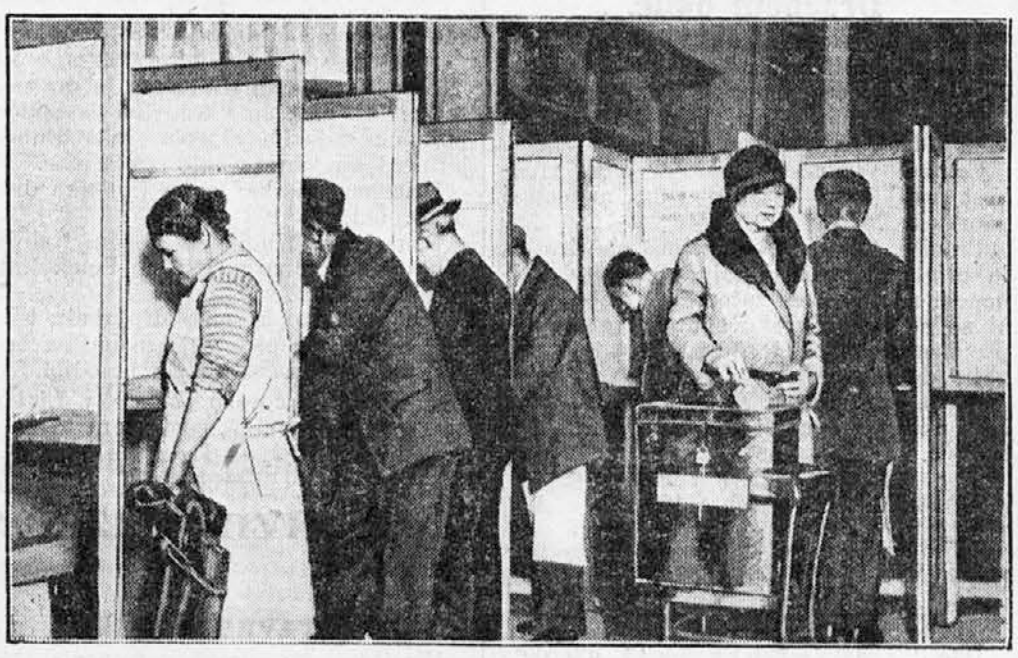

Pogled v volilni lokal v Angliji.

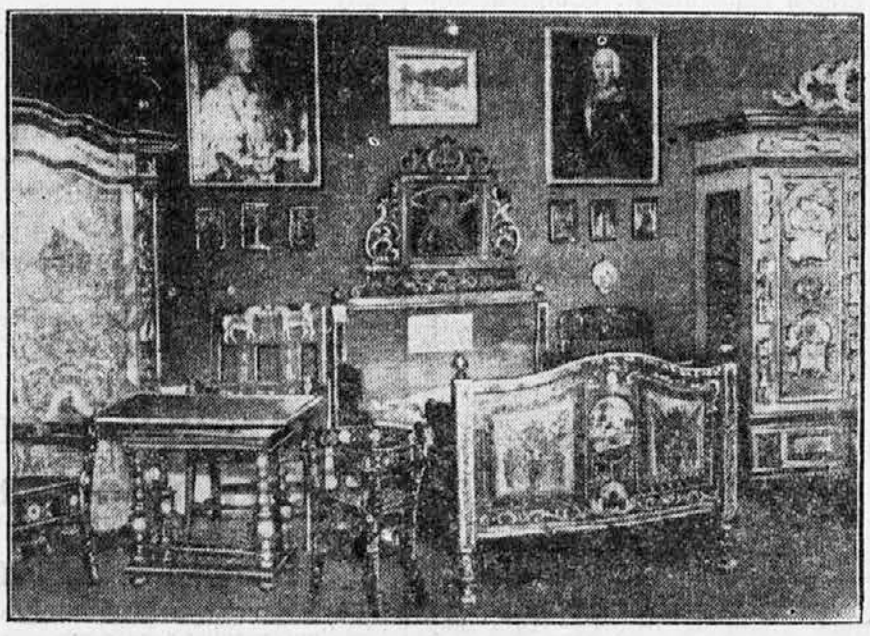

Dražba v vili Katarine Schratt

Katarina Schratt, nekdaj sloveča gledališka igralka in prijateljica cesarja Franca Jožefa, je prodala na dražbi opremo svoje vile v Ischlu.

Japonski skakač Nambu.

Nambu je skočil na tekmi v Tokio 7 metrov in 98 centimetrov v daljavo in s tem postavil nov svetovni rekord v skoku.

Izdaja tiskarna »Merkur«, Gregorčičeva ul. 23. — Za tiskarno odgovarja Otmar Michálek. — Urednik Milan Zadnek. — Za inseratni del odgovarja August Kozman. — Vsi v Ljubljani.